

ÉLETTÜNK

XXVII. évf. 2. szám (27. Jahrg. Nr. 2.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1995 február.

FRANK MIKLÓS:

Válás, újrահázasodás... és szentáldozás?

Nagy port vert fel a vatikáni Hittani Kongregáció múlt év október 14-én közölt irata az újrահázasodott elváltak szentáldozáshoz járulásáról. A televízió, a rádió, a sajtó — egyes egyházi lapokat sem kivéve — felháborodva utasította vissza „ezt az újabb római beavatkozást”, amely „megerősökölja a hívő ember lelkiismeretét, kegyetlenül, lábbal tiporva a krisztusi irgalmas szeretetet”, saját hibájukon kívül elvált és újrահázasodott hívőktől megtagadja a szeretet szentségében való részesülést”, kizárja őket az egyház életéből.

Mi igaz ezekből a vádakból? Mi áll a Hittani Kongregációnak a Szentatya által is jóváhagyott iratában? Alapjában véve sem több, sem kevesebb, mint ami az egyház eddigi álláspontja és praxisa volt ebben a kérdésben, hogy ti. azok, akik egyszer érvényes egyházi házasságot kötöttek, de elváltak és polgárilag (vagy egy másik egyházban) újrահázasodtak, egyházi szempontból érvénytelen kapcsolatban élnek. Márpedig aki nem veszi figyelembe a házasságnak Jézus Krisztus által félreérthetetlen módon leszögezett felbonthatatlanságát, hanem új házasságra lép, az egy fontos pontban szembefordul vele, visszautasítja, illetőleg nem ismeri el saját maga számára kötelezőnek. Ha valaki ilyenformán Jézus előírásaival nem törődik, aligha mondhatja magáról, hogy szereti őt. „Aki parancsaimat megtartja, az szeret engem, — vési szívébe tanítványainak az utolsó vacsorán. A szentáldozásban viszont, amikor Jézust magunkhoz vesszük, iránta érzett szeretetünket juttatjuk kifejezésre. Többek között ezért nem egyeztethető össze az újrահázasodott elváltak helyzetével a szentáldozás. Ugyanez vonatkozik a többi szentségekre is, amelyek valamennyien feltételezik a Jézussal való szeretetkapcsolatot, másszóval a megszentelő kegyelem állapotát.

ÖTVEN ÉVE

1945 február 12-én esett el Buda

LEGENDA

Este leszállt s ment, ment, míg odaért, ahol a dűlt földet még fűst takarta. Hajnalban a keresztre visszatért, s reggel látták, hogy csupa vér a talpa.

MENEDÉK

S mikor völgyünkre tört az áradat s már hegy se volt, mely mentő csúccsal intsen, egyetlenegy kőszikla megmaradt, egyetlen tornyos sziklaszál: az Isten.

BUDA, 1945 FEBRUÁR

Pázsítja, parkja: gránátverte föld, palota-romja dögrejtő verem. Kőpusztaság. A te sorsod süvölt sorsa szelében, rom-Jeruzsálem.

Áprily Lajos (1887–1967)

Ez volt mindvégig az egyház hivatalos álláspontja, akkor is, ha némely egyházaitya az első századokban más nézetet képviselt és a keleti ortodox egyház bizonyos körülmények között, pl. házasságtörés esetén, lehetővé tett egy második házasságot.

Annyi mindenesetre a kongregáció dokumentumából kiviláglik, hogy az elvi álláspont fenntartása nem akadályozza meg az egyházat, hogy nagy lelkipásztori szeretettel forduljon azok felé, akik egy tragikus helyzetből kifolyólag kerültek ilyen nehéz helyzetbe és szenvednek amiatt, hogy nem járulhatnak az Úr asztalához. Az újrահázasodott elváltak lelkipásztori gondja, különösen a II. Vatikáni Zsinat óta állandóan foglalkoztatja az egyház felelős vezetőit. Ennek megfelelően keresték az ilyenek számára a megoldás lehetőségeit. Ezek között szerepel:

1. Az első házasság érvénytelenségének megállapítása. Ez egy több esztendő is igénybe vevő peres eljárás, amelynek során az egyházi törvényszék tanúkihallgatások és írásos dokumentumok alapján igyekszik megállapítani, hogy az első házasság érvényes volt-e, vagy sem. Az utóbbi esetben a bírói döntés lehetőséget ad a második házasság egyházi rendezésére.

2. Ha az első házasság érvénytelen ugyan, de hiányzanak ennek bizonyítására a tanúvallomások és írásos dokumentumok, kivételes esetekben az egyházi törvényszék tanácsolhat más járható utat.

3. Ha az első házasság érvényes volt, de a második házasságban élő felek nyomós okokból nem élhetnek külön (pl. a gyermek felnevelése), járható út a felek írásbeli kijelentése, hogy nem élnek többé házasesetlet.

4. Amennyiben ez a megoldás sem lehetséges, a második házasságban élők számára mindig megmarad a lehetőség az egyház életében való részvételre egyéb vonatkozásokban: az ima, a rendszeres miselátogatás, a lelki áldozás, a kapcsolat az egyházi közösség többi tagjaival, a gyermekek vallásos nevelése, a vallásos ismeretek elmélyítése a bűnbánat, a böjt, az önmegtagadás, a felebaráti szeretet gyakorlása. A Hittani Kongregáció dokumentuma kifejezetten ajánlja ezt az utat, ha nincs kilátás másfajta megoldásra, és a főpásztorok, valamint a lelkészkedő papság szerető gondjaiba ajánlja híveiknek ezt a csoportját, ezzel is hangsúlyozva, hogy az újrահázasodott elváltak nincsenek kiközösítve az egyházból, jóllehet a szentségekhez nem járulhatnak.

Mi szolgáltatott okot a Hittani Kongregációnak arra, hogy a világ püspökeinek újra lelkére kösse ezeket az alapelveket?

Egy évvel ezelőtt három délnémet püspök közös körlevelet intézett egyházmegegyük papjaihoz, amelyben ugyanezzel

a kérdéssel foglalkoznak. Ebben — az egyház hagyományos álláspontját fenntartva — lehetőséget látnak arra, hogy egyes pontosan meghatározott esetekben, egy ilyen kérdésekben járatos és tapasztalt pappal folytatott beszélgetés után, amelynek során vele együtt tárgyalatosan megvizsgálják helyzetüket, az újrահázasodott elváltak lelkiismeretükben úgy döntenek, hogy az Úr asztalához járulnak. Ezt a döntést az illető papnak tisztelgetben kell tartania, anélkül, hogy ez magában foglalna egy hivatalos részről történő hozzájárulást. A három püspök ilyen esetnek tekinti: ha az első házasság felbomlása hűtlen elhagyás következménye és ebben az újrահázasodott fél teljesen ártatlan és mindent elkövetett az első házasság megmentésére; vagy, ha az újrահázasodott felek lelkiismeretükben meg vannak győződve első házasságuk érvénytelenségéről, ezt azonban külső bizonyítékkal alátámasztani nem tudják; vagy, ha már hosszabb ideje magukba tértek és bűnbánatot tartottak; végül akkor, ha komoly erkölcsi okokból nem tudják a különélést megvalósítani.

A három délnémet püspök ezzel a kezdeményezésével olyan toleráns és jóindulatú lelkipásztori megoldásra törekedett, amely tekintettel van a különféle újrահázasodott elváltak egymástól eltérő helyzetére. A Hittani Kongregáció, anélkül, hogy kétségbevonná a három püspök őszinte segíteni akarását számos határhelyzetben és drámai szituációban, arra mutat rá, hogy a házasság nem két ember magánügye, hanem az egész egyházat érintő nyilvános valóság, ennél fogva érvényességének megítélése sem lehet csupán a lelkiismeretre bízva. Ezért elengedhetetlen az egyház illetékes hatóságainak bekapcsolása, annál is inkább, mivel a lelkiismeret lehet téves is.

Az irat befejező részében a Hittani Kongregáció üdvözl minden olyan lelkipásztori kezdeményezést, amely azokat a hívőket, akiknek házssága ebben a vonatkozásban rendezetlen, és ezért szentáldozáshoz nem járulhatnak, a Krisztus és egyháza iránti szeretetben megerősíti. „Csak így lesznek képesek rá — írja a kongregáció —, hogy a keresztény házasságra vonatkozó üzenetet a maga teljességében elfogadják és súlyos helyzetüket a hitből élve vállalják. A lelkipásztorok minden erejét latba kell vetnie annak igazolására, hogy nem valamiféle megkülönböztetésről van szó, hanem kizárólagosan a korlátlan hűségéről Krisztus akaratához, aki a Teremtő ajándékát visszaadta nekünk és azt újra reánk bízta”.

A kérdés, vajon ezzel az egyház kimondta-e ebben az ügyben az utolsó szót, vita tárgya. Az újabb, kreatív megoldások keresése minden valószínűség (Folytatás a 3. oldalon.)

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 7. VASÁRNAPRA
(február 19.)

„Szeressétek ellenségeiteket! Tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék benneteket!” (Lk 6,27)

Évezredes beidegződéseket hordunk magunkkal: az önvédelem ellátására kialakult szokásokkal. Ezek közé tartozik a bosszú, a megfizetés — rágalalmazásért rágalmazással — az igazság érvényesítése, vagy éppen védelem keresése a nagycsalád, népcsoport stb. tagjainál. Így idegződött be a „Szemet szemért” felfogás, amelyet — emberileg — helyesnek tartunk.

Jézus az Isten országának mércéjét, majd annak megszokását és gyakorlását tűzi ki célként szemünk előtt: „A jó Isten kedvéért” bocsássatok meg egymásnak, majd jussatok el ellenségeitek szeretetére... Nehéz program, s mennyi időbe, erőfeszítésbe kerül...

Másrészt ez emberfeletti munkához megígéri a szükséges kegyelmi segítséget: „Ti keressétek elsősorban Isten országát, s annak igazságát és ezeket (= amik ahhoz szükségesek) mind megkapjátok.” (Mt 6,33)

AZ ÉVKÖZI 8. VASÁRNAPRA
(február 26.)

„Mit nézed a szálkákat felebarátod szemében, saját szemedben pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6,41)

Könnyebb más szemében a szálkát észrevenni, mert én nézem őt: viselkedését, tetteit, hallom a szavait. E tényről feljogosítva érzem magam a másik embert megfigyelni, kritizálni, esetleg megszólalni, hovatovább rágalmazni is...

Még súlyosabban elvakíthatja az embert a tudat: rendesen viselkedem, mindenben jó vagyok, tehát tulajdonképpen tökéletesnek érezhetem magam. Így keletkezik az az érzés, hogy nem csak jogosan bírálom embertársamat, hanem egyenesen kötelességem nem csak egy, hanem az összes szálkát meglátni a szemében (és „kihúzni”, ha lehet...)

Jézus félre nem érthető módon mondja: „szálkát” (azaz emberi hibákat) kihúzni csak Isten tud a bűnök megbocsátása által; másrészt mindenkinek van annyi „saját” hibája, bűne, hogy senki sem játszhatja meg embertársa előtt a jobb, tökéletesebb embert. Mert jaj neki, ha más kezdi a szemében mozgatni a gerendát...

NAGYBÖJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(március 5.)

Jézus megkísértésekor így válaszolt a sátánnak: „Írva van, nem csak kenyérről él az ember.” (Lk 4,4)

A kenyér életfenntartó étel, míg sok ennivaló nem az. Meg lehet élni „kenyérrel” (Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

A katekizmus sokat vitatott erkölcsi része

Jellemző a mai teológiai helyzetre, hogy a katekizmus hasznos és időszerű újításait jóformán senki sem veszi figyelembe. Így például a bírálók általában nem méltatják eléggé a katekizmusnak világosságra és áttekinthetőségre irányuló törekvését. Az új katekizmus, akár csak a régi római katekizmus, az egész anyagot három tengely köré csoportosítja: Az apostoli hitvallás, a szentségek a liturgiával és a morális. Ehhez negyedik részként hozzáfűzték a Miatyánk magyarázatát, mely az imát tárgyalja. Szerencsés és újszerű az a törekvés is, hogy a katekizmus a Krisztusban a modern, alulról felépülő krisztológia gondolatait igyekszik beilleszteni. Eredeti gondolat volt az is, hogy a második részben a keleti egyházak gazdagságából merítve a szakramentális teológiának misztagogikus (a misztériumok megértésére irányuló) mélységeit próbálja feltárni. Az érthetőség szempontjából jó volt, hogy a szentségtant megelőzi egy rész, mely a szentségi üdvtörténetet ismerteti. Hasonlóképpen a tízparancsolat magyarázatát megelőzi egy hosszú tárgyalás az ember hivatásáról. Sok egyéb fontos és hasznos újítást lehetne még felsorolni, de mint ha mindez nem érdekelné a legtöbb bírálót, viszont annál nagyobb gonddal emelik ki az állítólagos hibákat vagy a valóságos hiányokat, melyek ilyen nagyméretű műnél elkerülhetetlenek.

Csodálatos következetlenséggel azok, akik nem győzik eléggé kárhóztatni az Egyháznak állítólagos moralizálására való hajlandóságát, nevezetesen a szexu-

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

nyéren és vizen". A sátán viszont az ő „kenyerét” kínálja Jézusnak. Sokan ma sem veszik észre, a felkínált kenyér a sátántól származik...

Jézus radikálisan elutasítja a sátáni kenyeret: ezen az áron nem akar élni!...

Más „étel” is létezik számára: Isten szava, igéje. Nagyobb az éltető ereje, mint az emberi kenyérnek. Méginkább, mint a sátán kenyérének...

NAGYBŐJT 2. VASÁRNAPJÁRA (március 12.)

„Péterre és társaira Jézus színeváltozásakor álmot nehezdedt. Amikor felésméltek, megpillantották a megdicsőült Urat és a mellette álló két férfit. Ezek távozóban voltak. (Lk 9,32—33a)

Amikor Jézus színében eltávozott apostolai előtt, rövid időre láthatták őt megdicsőült testben, ami lenyűgöző hatást tett rájuk. Nem tudni, emiatt vált-e nehezzé a szempillájuk, vagy más ok is játszott közre. Bizonyos, hogy a megdicsőülés állapota mindenki számára lenyűgöző...

Két férfi állt Jézus mellett: Mózes és Illés. A tanítványok számára egy egész mennyország... Nekünk ki(k) jelzi(k) — legalábbis gondolatban — a mennyországot?...

A három apostol valahogy tudomásul veszi, hogy Jézusnak szenvednie kell a halálig. Azonban egyetlen megértő, felvevő, elfogadó szó nem hangzik el ajkukról. Mintha „Jézus dolga” nem az ő ügyük lenne, hanem egy másik világra tartozna... Ismerős ez a helyzetmegítélés?...

Fejős Ottó

ális kérdésekre való egyoldalú rögzítődését, maguk a bírálókban ugyanezt teszik, mert jóformán csak a morális kérdéssel foglalkoznak. Támadják ugyan — amint láttuk — a katekizmust „maradi” dogmatikai felfogása miatt is, de kritikájuk éle tagadhatatlanul az erkölcsi része ellen irányul.

Egy teológus a német-svájci hivatalos egyházi lapban azt a döbbenetes kijelentést tette, hogy a katekizmust, nevezetesen az erkölcsi részét, nem lehet tárgyilagosan megítélni, mert a kritika többet mond a bírálóról, mint a megbírált dologról. Ha erkölcsről van szó, mindig magunk vagyunk a bíráló tárgya, mert a morális bennünket szubjektíve érdekel. Amit az író alighanem csak szellemes megjegyzésnek szánt, — hisz utána mégis bírálja a katekizmust — rávilágít csakugyan a morális egyike alapvető problémáikjára. A következő cikkeinkben a különböző problémákra, melyek a katekizmus morális részével kapcsolatban felmerültek, még kitérünk, most csak röviden szeretnénk morális feladatát jellemezni.

A teológiában meg szokták különböztetni a dogmatikát és a morálist, azaz az erkölcsant. A dogmatika hitünk igazságait — így a Szentháromságot, a megváltást, természetfeletti hivatottságunkat az örök életre — ismerteti és magyarázza. Ezeket az igazságokat hittitkoknak is nevezzük, mert pusztán emberi értelemmel, Isten kinyilatkoztatásától függetlenül nem ismerhetők meg. A morális pedig azt próbálja megszabni, hogy mit kell tennünk, hogy az örök életet elnyerjük. A dogmatika inkább arra felel: mi a hitigazság, a morális pedig arra, hogy nekünk milyeneknek kell lennünk? Noha e két szempontot meg lehet különböztetni, mégsem szabad őket egymástól elválasztani. Isten azért nyilatkozta ki nekünk létének titkait, mert bennünket hívott meg, hogy ismeretében

és szeretetében örök boldogságunkat leljük. Másrészt, keresztény kötelességeinket csak a természetfeletti, Isten által kinyilatkoztatott hivatásunk fényében határozhatjuk meg. Kétségtelenül van mérőben természetes erkölcs is. Ha Isten nem is hívott volna meg a benne kiteljesedő örök életre, akkor is emberhez méltóan kellene élnünk, akkor is lennének emberi kötelességeink, de most többre vagyunk hivatva. Úgy is mondhatnám, ha Isten nem hívott volna meg a természetfeletti életre, akkor emberhez méltóan kellene élnünk; most hogy meghívott, Isten gyermekeihez méltóan kell élnünk. Érthetetlen, hogy napjainkban vannak teológusok, akik azt merik állítani, hogy nincsen sajátosan keresztény morális. Ha keresztényekként akarunk élni, akkor a természetes, még a legszerényebb emberi kötelességeinket is keresztény szellemben kell teljesítenünk. Csak olvassuk el az Úr Jézusnak hegyi beszédét s meggyőződhetünk, hogy az általa kívánt erkölcsi élet mennyivel igényesebb a merően természetes erkölcshöz! Aki a keresztény erkölcsöt a természetes erkölcs névjára süllyeszti, az sajátosan keresztény igényességétől fosztja. Visszatérve az előbb idézett szellemes megjegyzésre, azt kell mondanunk, hogy a morális csakugyan mindnyájunkat szubjektíve érdekel, mert kötelességeinkre figyelmeztet és ezáltal hibáinkat, mulasztásainkat is eszünkbe juttatja. De abból nem következik, hogy tárgyilagosan nem tudjuk megbírálani, mik a kötelességeink, vagy hogy nem tudjuk a jelen kérdésben az új katekizmus morálisát kiértékelni. Ha van keresztény morális, akkor szükségképpen kell, hogy tárgyilagosan is megismerhessük. S ha nehezünkre is esik saját hibáinkat fel- és elismerni, annyira mégsem vagyunk szubjektivitásunk véges körébe zárva, hogy nem tudnánk önző perspektíváinkon túlemelkedni!

Olvassuk együtt a katekizmust!

Kedves családi körben töltöttem karácsony ünnepét. A család egyik tagja megemlítette, hogy ajándékba kapták a pesti nagymamától a magyar fordításban is megjelent Katekizmust, a több mint 600 oldalas könyv azonban elbátortalanította még az olvasni szerető családfőt is — mondván, túl bonyolult! Elhatároztuk, hogy együtt próbálunk eligazodni ebben a könyvben. Úgy gondolom, ezzel kapcsolatban szerzett tapasztalatom másoknak is hasznára lehet.

Először is tisztáznunk kell, mit várunk a könyvtől? Nem szabad úgy kézbe venni, mint egy regényt, azt hinni, hogy olyan könnyedséggel lehet elolvasni, mint egy krimi. Talán legjobb, ha az autós példáját vesszük, hisz mindnyájan tudjuk: mint jelent útra kelni. Nos, az autós mielőtt elindul, kezébe veszi a térképet, és megnézi milyen utat válasszon, hogy céljához érjen. Ugyanígy vagyunk a Katekizmussal is. Ha igazán keresztény életet akarunk élni, ha a jó Istenhez akarunk eljutni: akkor ismernünk kell az utat hozzá, Nos, a Katekizmus ilyen útmutató az életben.

A könyv négy nagy fejezetből áll. Az első magáról a hitről beszél: miért, és ki-nek hiszünk? A második bemutatja hitünk misztériumait, titkait, azt az életet, amelyre a jó Isten a hit által hív meg bennünket, és amelyet kegyelme által szüntelenül fenntart. A harmadik fejezet részletesen tárgyalja: hogyan kell a

keresztény embernek a mai zűrzös világban élete hajóját (autóját) vezetni, hogy ne tévessze el a célt, az örök életet. Az utolsó fejezet, talán a legszebb a könyvben, részletesen elemzi az Úr imáját, amelyet végtelen szeretetében ránk hagyott Isten: a Miatyánkot.

Az oldalszámokon kívül az egyes paragrafusok mellett további számokat is találunk, mégpedig két fajtát, egy nagyobb számot, (főtéma) és kisebbeket; ami azt jelenti, hogy az érdekelt főtéma, más szövegösszefüggésben is megtalálható a jelzett számok alatt.

Vegyünk egy példát. A könyv első nagy fejezete (a hit kérdése), és ennek első része, vagyis maga a könyv a 27-es nagyszámmal kezdődik: „Az ember képessége Isten felé” — ami azt jelenti: az ember természete alapján alkalmas arra, hogy megismerje Istent. Van bennünk egy természetes vágy az Isten után. Ő a szívünkbe írta azt a titkos vágyat — amikor megteremtett bennünket —, hogy vágyakozzunk utána, hisz az ember csak Istenben talál rá a teljes igazságra és a tökéletes boldogságra. Igaz, akinek a szíve már elnehezdedt, annak ez a természetes adottság nem is olyan természetes, csupán a gyerekeknek mindig az. Ezalatt a nagy szám alatt közvetlenül van még három kisebb szám, a 355-ös, az 1071-es, 1718-as, amelyek bizonyos értelemben kiegészítik mindazt, amit eddig mondtunk.

A 355-ös számmal a következőt találjuk: „Az ember Isten képmása”. Isten a teremtéskor belénk oltotta az utána való vágyakozást, amely azonban éppen Isten-képiségünkben logikusan következik. Az 1701-es szám még tovább vezet bennünket, és ezt mondja: „Az ember Krisztusban a láthatatlan Isten képmása”. Gondoljuk meg, karácsonykor milyen közel lehettünk a megszületett kis Jézus-hoz, az Isten eleven képmásához, aki testvérünk lett, és akiben mindnyájan Isten gyermekei lehettünk. Rajtunk múlik! És ha gyermekei leszünk az Atyának, akkor leszünk boldogok. Éppen arról tájékoztat a harmadik szám, az 1718-as: A boldogság iránti vágy”. Arról a boldogságról van itt szó, amely Jézussal jött a földre; egyedül csak Ő tudta nekünk elmondani: „Boldogok azok...”, és most olvassuk el a Nyolc Boldogságot, mit ír erről maga a Szentírás (Máté 5,2—12). Ha minden emberrel beszélünk, ha az Istent mint Teremtőnket ismerjük el, ha Jézust mint a Boldogságot meghirdető és közénk hozó Isten Fiát imádjuk, akkor szívünkben minden embert át kell ölelnünk, és vágyakoznunk kell Isten után. Ezt a vágyakozást hitnek nevezzük. Éppen ezért az első nagy fejezet címe: HISZEK — HISZÜNK!

Azt bizonygattuk eddig, ami ebben a címben szerepel: az ember alkalmas Isten megismerésére, mivel értelmes, de az Istent igazán csak a hittel ismerheti meg. Az ész és a hit kettőssége miatt azonban sokféle elképzelés van Istentől; — mivel az emberek vagy csak az eszükkel próbálkoznak, vagy egyoldalúan csak a hitet emlegetik. Mi keresztények azonban az egyház útmutatása — és nem saját beállítottságunk szerint hiszünk. Aki elfogadja az Egyházat anyjának, boldogan hívhatja Istent Atyjának, — írta Szent Iréneusz a II. században. „A kettő összetartozik (ész-hit) és mégis mennyien fordulnak el az egyháztól”, — jegyezte meg az édesapa. Az ember azonban mindig lázadt Isten ellen, saját szabadságát védve és az Isten egyháza itt a földön szüntelen támadások célpontjává vált.

Csak hittel lehet elfogadni Istent és az Egyházat. „A keresztény az Egyházban a megkeresztelt közösségében tölti be elhivatottságát” — olvassuk a 2030-ik pontban, aminek ez a címe: „Az Egyház anya és tanító. Ezért, ebben a szerető (anyai) és tanítói szellemben adja kezünkbe az Egyház ezt a Katekizmust, hogy ne maradjunk félelemben, egyedül, elhagyottan és elcsüggedten. Vegyük kézbe a Katekizmust, éppen akkor, amikor nem tudjuk: hogyan tovább?”

Szabó József (Offenbach)

A NŐK SAJÁTOS ELHIVATOTTSÁGA

Újév napján, január 1-én magas kitüntetést nyújtottak át Chiara Lubichnak, a Focolare Mozgalom alapítójának, szülővárosában, Trentóban. A kitüntetett ez alkalomból előadást tartott az 1995-ös békevilágnap témájáról, a béke neveléséről. Kifejtette: a nők lényük teljességét Krisztusban találják meg, aki helyreállította az eredeti rendet azzal, hogy megváltotta a férfit és a nőt, harmóniát teremtve közöttük. Jézus minden embert a szeretetre hív meg, amelyre a nők sajátos elhivatottsággal rendelkeznek. Chiara Lubich személyesen megtapasztalta ezt saját életében, amikor a II. világháború szörnyűségeinek közepette Trentóban elindította a szeretet hatalmát terjesztő Focolare Mozgalmat. Erre azért volt képes, mert rátalált a szeretet Istenére és Jézusra. MK

Katolikus élet Vajdaságban

HUZSVÁR LÁSZLÓ NAGYBECSKEREKI PÜSPÖKKEL BESZÉLGET FEJŐS OTTÓ LEÁNYFALUN, A SZENT GELLÉRT LELKIGYAKORLATOS HÁZBAN

Életünk: Itt végzik lelkigyakorlatukat a magyar nyelvű püspökök, s egy szünetet kibaszálva kérdezem Huzsvár László püspök atyát: mennyi katolikus hívő van egyházmegyédben, és ebből mennyi a magyar?

Huzsvár L.: A magyar szóhasználati Délvidéken vagy ahogyan mi mondjuk, Vajdaságban, három földrajzi egységet különböztetünk meg, egyik a Bánsági rész, ennek vagyok a főpásztora, másik a Bácska-i, ennek Péntes János a főpásztora, harmadik a Szerémségi rész, ez a gyakovói egyházmegyéhez tartozik. Bennünket különösképpen érdekel mind a három földrajzi egység. A bánsági részen, tehát Nagybecskerek központtal ma már csak 85–90 ezer a katolikus hívek száma. Ezeknek 90%-a magyar ajkú, a többiek három különböző etnikai csoportba tartoznak: bolgárok, csehek és horvátok. Majdnem egyforma megoszlásban. A szabadkai püspökség területén, vagyis földrajzi értelemben Bácskában más a helyzet, ott kb. 380 ezer a katolikus hívek száma és ennek majdnem 3/5-e magyar, 1/5-e kb. horvát, aztán 1/5-e a híveknek olyan szláv ajkú közösségekből áll, akiknek egy része horvát ugyan, de bunyevácnak vallja magát, tehát különbséget tesz ilyen téren a saját nemzeti elnevezésében és természetesen ott is vannak szlovákok és úgynevezett nem elkötelezett szlovákok. A egyes házasságok következtében ugyanis mind a bánsági részekben, mind a bácskai részekben egyre inkább növekszik azoknak a száma, akik szlávul beszélnek, de akiket már nem mondhatunk sem horvátoknak, sem szerbeknek, a vegyes házasságok következtében szláv nyelven beszélnek, vallás szerint katolikusok és mint ilyeneket tartjuk őket számon. Szerémségben, amely Gyakovóhoz tartozik és jelenleg püspöki helynök kormányozza, mióta az új politikai helyzet állt be, már csak mindössze 30 ezernyi a magyar ajkú hívők száma. Meg kell jegyezni, hogy e három földrajzi térségben — tehát Bácskában, Bánságban és Szerémségben —, az elmondott számadatok mellett, mintegy 20–25 ezernyi magyart kell még említeni, ők reformátusok, a helvét hitvallású református egyházhoz tartoznak, dr. Hódosi Imre a püspökük, aki Feketicsen székel. A mi híveink — most visszatérek Bánságba, saját egyházmegyémbe —, nagyon erősen szórványban élnek, éppen ezért a lelkipásztorkodás sok nehézségbe ütközik. Nagyobb hívőközösségeink alig vannak, a 85–90 ezernyi hívők 50 százaléka szórványokban él, mégpedig apró, kétháromszáz lelket kitevő vagy még ennél is kisebb közösségekben és ez a mindössze 24 munkaképes papnak — ennyi munkaképes lelkipásztorral dolgozom Bánság területén —, nagyon nagy feladat. A szerémségi egyházmegyében a papok számát meg kell említeni, hogy az ilyen apró közösségeket is ellássák. Bácskában, a szomszédos szabadkai püspökségben e téren jobb a helyzet, legalábbis ennek a püspökségnek az északi részében, ahol még „mamutplébániák” is vannak, 9-, 10-, 11 ezer hívőlétszámmal, természetesen őket könnyebben gondozza egy-egy lelkipásztor, habár csak a legszükségesebbnek tud eleget tenni. A helyzetkép teljességéhez hozzátartozik, hogy mindannyian, a bánsági-, a bácskai részek, ide értve Szerémséget is, tehát az egész Vajdaságot egybefogva, mindössze csak az összlakosság 19–20%-át képezzük.

É.: Mennyi a tisztán magyar és mennyi a vegyes nyelvű plébániák száma?

H. L.: A bánsági részekben — mint mondtam — a hívek 90%-a magyar. Ezért a plébániák és a hozzájuk tartozó filiák is ugyanilyen számban magyarok. 80 miséző helyük van. A bánsági oldalon, tehát a Tiszának a bal oldalán, a román és a magyar határ az egyházmegye határa, délen pedig az Al-Duna, itt mindössze két nem magyar ajkú plébániánk van, ahol horvátul prédikálunk és három olyan hívőközösség, ahol csehül kellene prédikálnunk, de tekintve, hogy ezt a nyelvet a papok közül senki nem beszéli, itt szintén horvátul folyik az igehirdetés. Van 2–3 olyan plébánia, ahol horvátok, illetve bolgárok és magyarok élnek együtt, az ő igehirdetésüket is a horvát nyelv segítségével oldjuk meg. A szabadkai egyházmegye részén más a helyzet, ott kb. 8 a teljesen tiszta horvát plébániák száma, mintegy harmincegyházi a vegyes plébániáké, ahol részben, kb. 20%-ban több a magyar és kevesebb a horvát, 10%-ban több a horvát és kevesebb a magyar, míg a többi plébánia, kb. 70, teljesen magyar ajkú, de ezt — újra kihangsúlyozom — úgy kell érteni, hogy ezekben a helyiségekben, akár a Bánságról, akár a bácskai részekről van szó, mindenütt kisebb vagy nagyobb létszámban jelen van a szerbség és többféle más etnikum is, így szlovákok, rutének, a Bánságban pedig a románok.

É.: Az egyháznak egyik legnagyobb problémája mindenütt a paphiány. Hogyan áll ezen a téren a te egyházmegyéd?

H. L.: A már említett adatokból is kitetszően égető a paphiány. Ha legalább még 10–15 papom lenne, akkor tudnám azt mondani, hogy úgy, ahogy, a szó elfogadható értelmében, normálisan elláthatjuk híveinket, elfogadható lelkipásztori munkát végezhetünk. Százalék arányban ugyanez a helyzet a bácskai oldalon is.

É.: Mi a helyzet a szerzetesrendekkel? Milyen rendek működnek és mivel foglalkoznak?

H. L.: A szerzetesrendek akadálytalanul élhetnek. Azonban az utolsó két évben nagyon szomorú jelenséggel kellett szembenéznünk. Bánságban idáig mindössze a konventuális ferencesek működtek Pancsován, akik horvát etnikumú közösséghez tartoztak, ők mindjárt a háborúskodás kezdetén eltávoztak Horvátországba. Ugyancsak Pancsován, azután Becskereken és Kikindán, szlovén nemzetiségű szerzetes nővérek voltak, Szent Ferenc iskolánővérei. De Pancsován és Becskereken már nincsenek, egyszerűen hazamentek Horvátországba vagy Szlovéniába. A bácskai oldal ugyanilyen szomorú képet nyújt, a szerzetes nők közösségeit, a szlovén nővérek zárdáit mind felszámolták és mindannyian visszamentek Szlovéniába. A horvát ajkú nővérek nagyobb hányada szintén Horvátországba tért vissza. Számunkra vigasztaló, hogy a szabadkai egyházmegye területén három helyen, ha kisebb létszámmal is, működnek még ferencesek Szabadkán, Újvidéken és Bácsban. Egyetlen helyen, Újvidéken, van még egy szalézi atya, aki azonban Magyarországra készül eltávozni. Ellenben a Miasszonyunkról nevezett nővérek Bácskában közel százan helytállnak, maradnak, jelen vannak, plébániákon hármával dolgoznak. Hasonlóképpen a szintén Miasszonyunkról

(Folytatás a 4. oldalon.)

„Újraházasodottak az Úr asztalánál?”

REFLEXIÓ A JANUÁRI SZÁMUNKBAN MEGJELENT CIKKHEZ

Eloolvastva a cikket a januári számban, sok véleménnyel ismerkedhettem meg ezzel kapcsolatban, de vajon melyik az igazi? Kinek higgyek, a pápának, a rajnamenti püspököknek, egyes teológusoknak, vagy mindenhez érteni akaró újságíróknak?

Az „Életünk” olvasói, gondolom, eligazítást keresnek, amihez tarthatják magukat, amit társaságban képviselhetnek, ha szóba kerül ez a téma, hiszen a hitbéli ismeretek csekélyek, a szellemi és lelki zűrzavar viszont annál nagyobb. E lapnak viszont az lenne egyik legfontosabb hivatása, hogy pont ebben nyújtson segítséget a hívő embereknek.

Világos, könnyen érthető állásfoglalás példaként idézem most egy gráci diáklány levelét az egyik neves osztrák napilapban:

„Szeptember 14-én levél érkezett Rómából a püspököknek s ennek tartalma a közvélemény egy részét — enyhén szólva — idegessé tette.

Ezen csak csodálkozni lehet, hiszen ez az írás nem hozott semmi új tanítást, hanem csupán azt ismétli meg, amit min-

FEBRUÁR

Halvány ezüstfűst futja be a fákat.

A téli reggel éles, zúzmarás.

Olykor, mikor lehúzzuk téli kesztyűnk, belénkharap a fagy, s mi sírni kezdünk, meri fáj a seb, mint a farkasmarás.

Kosztolányi Dezső (1885–1936)

denki ismer már régóta és őskatolikus. A korszellem jajdult itt fel, mert tyűkszemére léptek.

A T. mítóhivatal ui. — egyesek véleményével ellentétben — nincs abban a helyzetben, hogy megengedjen dolgokat, amiről Krisztus másként rendelkezett. Ez az Egyház végét jelentené. Krisztus ui. egyértelműleg így beszél: „Aki elküldi feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el ellene. Ha pedig a feleség hagyja el férjét és máshoz megy, házasságot tör”. (Mk 10,11–12)

Aki ezt az isteni kijelentést semmibe veszi, az maga szakad el Krisztus tanításától — ezt viszont nem várhatja el Krisztus egyházától. Véleményem szerint a legfájdalmasabb az egészben az, hogy e szavakat maguk a keresztények sem veszik komolyan és megpróbálják intoleránsnak és embergyűlölőnek bélyegezni azokat, akik Krisztus szavához akarnak, vagy kénytelenek hűek maradni.”

Az újraházasodottak áldozása körül fellángolt vita szerintem teljesen felesleges. Az egész abból a téves felfogásból indul ki, hogy aki gyónik és áldozik az már megtett mindent s máris tető alatt van a szénája. A valóság azonban egészen más. Az örök élet szempontjából nem Krisztus testének vétele a döntő fontosságú követelmény, hanem a Krisztus akarata szerinti élet („Aki megismeri és megtartja parancsaimat, az szeret engem” (Jn 14,21)). A szentáldozás a keresztény ember számára isteni segítség, az erő és kegyelem forrása és eszköz, élete Urával való állandó és élő kapcsolat megteremtésére („Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők”), hogy életét az örök életre való előkészületnek tekintse és az is legyen.

Az a keresztény viszont, aki alapvető kérdésekben szembeszáll Krisztus akaratával, annak számára a szentáldozás már nem segítség többé, hanem visz-

szálás vele. Az örök élet elnyerésének ui. megvannak a magától Krisztustól ránk maradt játékszabályai: „Ha be akarsz menni az örök életre, tartsd meg a parancsokat!” „Melyeket?” — kérdezte a gazdag ifjú: „Ne ölj, házasságokat ne törj! . . .”

Hogy vannak ártatlan elváltak is? Mivel mindnyájan, kivétel nélkül, emberi hibákkal terhelt, bűnös emberek vagyunk, senki sem mondhatja magáról, hogy egészen ártatlan. S mivel nincs ember, aki ezt tárgyilagosan (szíveket és veséket vizsgálva) meg tudná állapítani, egyértelmű és minden időkre érvényes Krisztus kivételt nem ismerő szava: „Amit Isten egybekötött . . .” (Mt 19,6).

Természetesen mindenkinek megvan a lehetősége, hogy egy válás kimondásánál ártatlannak mondja, vagy tartsa magát. De ha újra házasságot köt, vét Isten tételes törvénye ellen és már nem ártatlan. Hogy az ortodox egyház megengedi egy esetben a válást és az újraházasodást? De vajjon honnan veszi, Krisztus melyik szavával indokolja ezt az engedélyt? És ha egyszer megengedi, hogy az ember „elbocsáthatja” házastársát, kérdezem, miért csak egyszer, s miért nem kétszer, ötször, vagy tízszer, mint ezt a „prominensek” teszik? A keresztények körében ez soha nem volt gyakorlat, erről maga Szent Pál tanúskodik: „A házásoknak pedig nem én parancsolom, hanem az Úr: a feleség ne hagyja el a férjét. Ha mégis elhagyná, maradjon férj nélkül vagy béküljön ki férjével. A férj se bocsássa el feleségét” (1 Kor 7,10–11).

A mai keresztények helytelen gondolkodása ezzel kapcsolatban abból a materialista életfelfogásból származik, hogy az élet arra való, hogy itt a földön minden áron boldog legyenek. Ha tehát a házasságom körül valami baj van, akkor kicserélem a házastársamat, ha kell mindaddig, amíg egyszer majd csak „klappol”. Vagy, s gondolok itt elsősorban az ún. hűtlenül elhagyottakra, akik úgy gondolkodnak, hogy miért ne lehetnének ők is boldogok egy másik ember oldalán, ha már az első próbálkozásuk zátonyra futott. Sajnos, lassan már teljesen feledésbe kerül, hogy mi tulajdonképpen az örök élet reményében lettünk, vagyunk keresztények s nem azért, hogy annak mondhattuk magunkat. Az Úr Krisztus az örök életben jelölte meg az emberi élet egyetlen és igaz értelmét. S szavai e tekintetben sem ismernek megalkuvást: „Aki nem veszi fel keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki megtalálja életét, elveszíti, aki pedig elveszti életét miattam, megtalálja” (Mt 10,39). E szavakban sok vigasztaló erő rejlik.

Jézus szavai sok esetben keményen hangzanak. De tudjuk legalább, hogy mihez tartsuk magunkat. Az örök életnek szabott ára van.

MEGYESI ANDRÁS

VÁLÁS, ÚJRAHÁZASODÁS . . . ÉS SZENTÁLDÓZÁS ?

(Folytatás az első oldalról.)

szerint tovább fogja foglalkoztatni a teológusokat és lelkipásztorokat. Végző fokon arról van szó, hogy hogyan lehet a gyakorlatban egymással összeegyeztetni a hűséget Jézus világos tanításához, azzal az irgalommal, amelyet Ő az emberi gyarlósággal szemben tanúsított és amelyet egyházától minden kétséget kizárólag ma is elvár.

GYERMEKEKNEK

Ki nem ismeri azokat a kínos pillanokat, mikor mások arcára csalódás ül ki, mert többet vártak volna el tőlünk, mert nem ilyenek ismertek. Nem kis fájdalommal olvassuk ezt le szüleink, tanáraink, barátaink arcáról.

S néha igazuk is van. Nagyobb odaadással, szorgalommal, több becsületességgel esetleg elkerülhető lett volna a kínos jelenet és a vele járó elhidegülés, egymás iránti érdektelenség, meglazult kapcsolat.

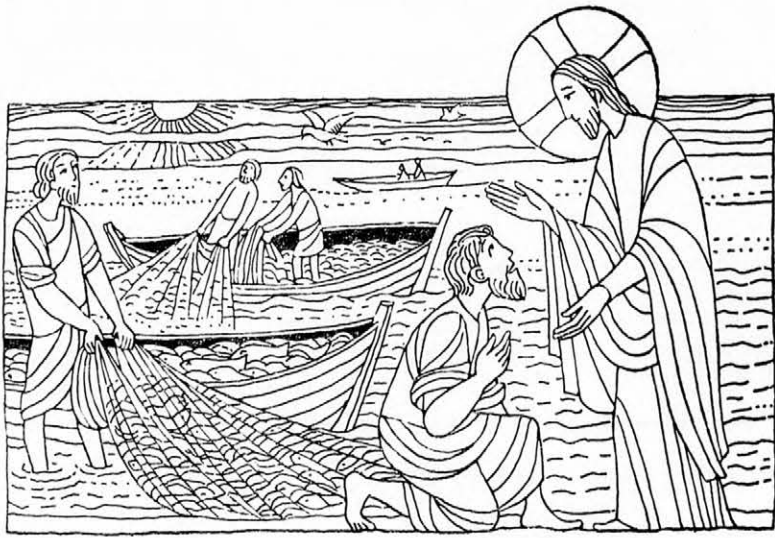
De az is lehet, hogy félreismerésen múlik az egész. Nem lehet mindenki matekból ász, mert a matek tanár így kívánja, de lehet az illető irodalomból jeles. Egy barát sértődöttsége még nem jelenti azt, hogy helytelen volt amikor nem támogattuk rossz szándéka kivitelezésében. S a szülő is megspórolhatta volna a csalódást, ha idejében tudomásul veszi, hogy gyermekének nem orvosi, hanem autószerelői hivatása van.

Az evangélium ugyanezt a témát érinti február 5-én. Péter apostol a csodálatos halfogást követően felismeri Jézus nagyságát, szentségét, de ugyanakkor saját gyengeségét, méltatlanságát is átérzi. Ezért így szól Jézushoz: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok”. Elejét akarja venni Jézus csalódásának, kiábrándulásának. Arra gondol, hogy jobb, ha most tisztáz vele mindent és idejében elválnak útjaik.

Jézus jól ismeri Péter hiányosságait, de látja a benne szunnyadó értékeket is. Ezért nem távolítja el magától, hanem inkább feladattal bízta meg: „Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel!” Gyarlóságai ellenére is az Egyház oszlopos tagjává, Jézus vértanújává teszi Pétert a belé vetett bizalom.

Milyen jó lenne, ha mi is hasonló módon viszonyulnánk, ha egymás gyengeségeit és erőnyeit tapasztaljuk.

János atya

FIATALOKNAK

A 8. évközi vasárnap evangéliumában olvassuk:

„Miért látod meg a szálkát embertársad szemében, amikor a magad szemében a gerendát sem veszed észre? Hogyan mondhatod-e embertársadnak: Testvér, engedd, hogy kivegyem a szálkát a szemedből, holott a te szemedben nem látod a gerendát? Képmutató!” (Lk 6,39–45)

Felebaráti szeretetünk próbája: Miként viselkedünk, hogy ítélünk akkor, ha mások viselkedésében, életében hibát, gyarlóságot tapasztalunk?

A szálka és a gerenda hasonlata, amelyet ebben az evangéliumi részletben hallottunk, sok félreértést, ferdeséget tisztázhat embertársainkkal való kapcsolatainkban és helyes önismeretünkben.

Léteznek tulajdonságok, vonások minden emberben, amelyek — abban az esetben, ha helyesnek értékeljük egyéniségünket — nem illenek bele abba a képbe, amelyet önmagunkról alkottunk: pl. hajlam az irigységre, akkor, amikor úgy véljük, hogy másokat alaptalanul előnyben részesítenek velünk szemben; a fősévség, amelyet a pénzzel való óva-

tos bánásmód köntösébe próbálunk öltöztetni, és még sokáig sorolhatnánk...

A legtöbb esetben ezeket a vonásainkat szeretnénk elfelejteni, vagy ha már nem megy másként, szépíteni, kimagyarázni (lásd: Karinty Frigyes: Tanár úr kérem — Magyarázom a bizonyítványom című fejezet). Ezek az „apróságok” válnak — általunk figyelmen kívül hagyott — gerendává szemünkben. S láss csodát! Így felvértezve bírálunk, ítélünk másokat: miért vagy irigy, miért vagy fősévség?...

Kedves fiatalok!

Képmutató! Hangzik a nem túlságosan hízelgő ítélet! Jézus ítélete becsületességre figyelmeztet bennünket. Nem ítélhetünk el másokat, különösen akkor nem, ha mi talán ugyanazokkal (sőt!) a hibákkal, hiányosságokkal rendelkezünk. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy behunyhatjuk szemünket a rossz láttán, nem jelent megalkuvást állandó küzdelmünkben a gonosz ellen. Ezt a látszólagos ellentmondást úgy oldhatjuk meg, hogy őszintén feltárva saját hibáinkat, közösen, összefogva teszünk meg mindent közös, mindannyiunk hibái, gyarlóságai ellen.

Látjuk, tapasztaljuk Isten jóságát, megbocsátását saját életünkben „gerendáink” ellenére. Miért ne lehetnénk mi is jók, megbocsátóak másokkal szemben a „szálkák” ellenére?

Jézus, amikor kitaszítottakkal, bűnösökkel találkozott, elfogadta, magához engedte (sőt hívta: Jöjjetek hozzám...) őket, úgy, amint voltak: hibáikkal, panaszukkal, bűneikkel együtt.

Amilyen mértékben hatékony bennünk Jézus megbocsátó, átalakító szeretete, olyan mértékben kell nekünk „másoknak is mérnünk...”

Pál atya

Katolikus élet Vajdaságban

(Folytatás a z. oldalról.)

nevezett iskolánövérék Bácskában is három helyen működnek, Becekeréken, Kikindán és Versecen. A szabadkai püspökség területén az előbb említett Miasszonyunk nővérek pápai jogrenddel rendelkeznek és teljesen önállóak. A bácskai részekben működő nővérek a múltban Szlovéniához tartoztak, Ljubljánai székhellyel, pillanatnyilag átmeneti a helyzet náluk, tekintve, hogy a politikai helyzet folytán a Ljubljána-i székhelyhez nem kapcsolódhatnak.

É.: Melyek a legfőbb problémák az egyházmegyében?

H. L.: Fő problémámnak mondhatom a hitoktatás megszervezését és zavartalan lebonyolítását. A szórványjelleg miatt nagyon nehéz mindenhol hitoktatót állítanunk. Itt okvetlenül és égető gyorsasággal kellene valamit tennünk, azonban ez a valami, anyagi nehézségek miatt szinte lehetetlen: alkalmazás nélküli tanítókat beállítanunk, mint hitoktatókat! Ezeket a tanítókat, tanítónőket fizetnünk kellene, mint katekétákat, viszont a püspökség semmit nem kapott vissza az államosított ingatlanokból, akár földbirtokokból, akár épületekből, ezért az egyházközségek képtelenek a lelképásztoron kívül egyéb alkalmazottakat anyagilag fedezni. A sekrestyés, kántori, harangozóimunkát is rendszerint ugyanarra az egy személyre bízuk minden plébániatemplomban, különben nem tudnánk megfelelő juttatásban részesíteni őket. Viszont a hitoktatás mellett rengeteget jelentene számunkra a pillananyi adottságok közepette a családgondozás, szociális szempontokat véve figyelembe, az ország az embargó következtében rendkívül nehéz inflációs jelenségekkel küzd az elmúlt két év óta. Úgy nevezett rétegződéses elszegényedés állt be. A kisnyugdíjasok, legyeknek akár földműves nyugdíjasok vagy más munkakörökben dolgozók, minimális összeget kapnak, mindössze 40–45 DM-nak megfelelő juttatást havonta, amiből lehetetlen megélniük. Ugyanakkor a két püspökség területén igen sok a munkanélküli, mintegy százezer. Természetesen nemcsak a katolikusokra kell itt gondolkodni, igen sok a kényszerszabadságra bocsátott munkás is. A földművelés egy része tartja magát, viszont azok, akiket az előbb említettem, akik szociális segélyre szorulnak, végtelenül hálásak a különböző karitás tevékenységért, amit mindkét egyházmegyében, illetőleg — Szerémséget is ide értve — mind a háromban igyekszünk végezni, nagyon sok segélyt kapunk Magyarországról a Máltai Szeretetszolgálat révén, azután Németországból, Hollandiából, az Európai Karitástól és újabban a Magyar Karitástól. Élelmiszer-, túlélel-, és gyógyszersegélyek ezek, amelyeknek a szétosztásához megint csak személyzet kell. Szerencsére itt a híveket — az egyházközségek különböző munkáiban már előbb elég jól szervezett híveket — alkalmazni tudjuk erre a szociális munkára. Ennek ellenére nagyon sok nehézséggel is jár felkutatni, megtalálni azokat, akik valóban rászorulnak a segítségre és ugyanakkor a lehető legigazságosabban elosztani a hozzánk érkező adományokat.

É.: Milyen az emberek közérzete? A közelben dúló háború milyen hatást váltott ki főleg a magyar hívek körében? Félnak az emberek?

H. L.: A háborús helyzet természetesen félelmet váltott ki az emberekből, jól tudjuk, mi történt Jugoszláviával. A jugoszláviai köztársaságok a föderáció-

ból kiváltak és e mellett belső polgárháború pusztította az országot, amely ugyan 1994 folyamán mintha csitulóban lenne... Politikai témákról nem kívánok beszélni, hiszen mindannyiunk számára a különböző médiák által közölt hírekből azok jól ismertek, azonban mi sem természetesebb, hogy a katonai behívások, a különböző etnikai feszültségek, különösképpen '91-ben, '92-ben, '93-ban olyan súlyos helyzetet teremtettek, hogy számításom szerint Bácskából, Bácskából és Szerémségből mintegy 30 ezernyi az eltávozott magyar katolikusok száma. Bizonyára hasonló százalékarányban távoztak el a reformátusok is. Ez a nagy szóródás a helyben maradtak lelkületében is bizonytalansági érzetet váltott ki, különösen a már említett években, de mintha újabban magára találtak volna azok, akik odahaza maradtak. Sajnálattal kell megállapítanom, nagyon sokan nem a félelemérzet miatt mentek el, egy komoly hányada egyszerűen érvényesítési lehetőséget látott és olyan elképzeléssel távozott, hogy akár Magyarországon, akár a nyugati országokban sokkal jobb megélhetésre tehet szert, mint idehaza, nálunk.

É.: Mennyiben segíti munkátokat a magyar cserkészlet?

H. L.: Amint említettem, a hitoktatás különlegesen lekötötte figyelmünket, de szerencsére ehhez most — mintegy két év óta — sok segítséget nyújt a megalakult Cserkészszövetség. Hivatalosan bejegyzett cserkészszövetségünk van, országos székhelye a Becekerékhez tartozó Muzsla és a szervezet úgy működik, mint a vajdasági magyar fiatalok cserkészszervezete. Szépen fejlődik, nemcsak a Bácskában, hanem a bácskai részekben is. Különösképpen ki kell emelnem Szabadkát és Újvidéket, meg más bácskai helyeket is. Nagyon jó velük a közreműködés, a cserkész vezetők között a lelképásztorok is helyet kapnak. A Cserkészszövetség, mint olyan — noha nem egyházi szervezetről van szó —, a maga jelenlétével messzemenően erősíti a keresztény erkölcsiséget, a keresztény hitismeretek gyarapítását, mindazt, ami a cserkészlet célkitűzése. Ismeretes, a cserkészszövetség Európa szerte és világszerte is, milyen áldásos tevékenységet fejt ki a fiatalok körében. És ez most, hála Istennek, érződik a mi vajdasági térségünkben is.

(Folytatás a következő számunkban.)

NŐK A VATIKÁNBAN

A II. Vatikáni zsinat előtt a vatikáni hivatalokban nők nem dolgozhattak. A 70-es évek óta alkalmaznak női munkatársakat. Ezen a téren igazi fejlődés II. János Pál pápasága alatt történt. Ma 123 nő dolgozik a pápa közvetlen környezetében, ami az alkalmazottak 15%-a. Különböző kongregációk tanácsadói testületében is helyet kapnak a nők. Rosemary Goldie az első nő, akit meghívtak tanítani a Pápai Lateráni Egyetem teológiai fakultására. A II. Vatikáni zsinaton részt vett a „Gaudium et spes” kezdetű dokumentum kidolgozásán Karol Wojtyła akkori krakkói érsekkel együtt. 1967-ben kinevezték a Világiak Pápai Tanácsa főtitkár-helyettesének.

Joseph Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusának legfontosabb tanácsadói között is található nő, Marie Hendrickx személyében, aki Franciaországban született, a leuveni egyetemen tanult és ugyanott tanított egészen 1988-ig. A sajtó képviselőinek ő mutatta be II. János Pál pápa „Mulieris dignitatem” kezdetű apostoli levelét. Hosszú időn keresztül tanított a Pápai Lateráni Egyetemen is. MK

MEGHÍVÓ

BIELEFELD ÉS KÖRNYÉKE magyarsága, a Katolikus Magyar Misszió közreműködésével 1995 február 18-án, szombaton, 18.00 órától Paderborn-Sennelagerben a Schützen-Hallenban vacsorával egybekötött farsangi mulatságot, bált rendez. Szeretettel várunk mindenkit családostól, magyar és német barátokkal, ismerősökkel együtt. Zenészeink, a Pusch család Pécsről, magyar és német zenét játszanak. Féljel kettő tánc. A vacsorához magunk készítette magyaros ételeket, italokat szolgálunk fel, kedvezményes áron. Belépődíj 12.— DM (14 éven aluliaknak díjmentes). Jelentkezni lehet: Harmath Alajosnál, ☎ 0 52 05 / 2 03 16; Varga Rozáliánál, ☎ 0 52 54 / 1 09 11, valamint a Kat. Magyar Misszióban, ☎ 02 51 / 32 65 01. A résztvevők számát legkésőbb február 10-ig kérjük közölni. A rendezőség.

ANDRÁS MÁRIA:

Február - böjtelő hava

A hónap régi magyar neve már a húsvét előtti szent időre, a nagyböjtire utal, pedig február hónapja még nagyrészt a farsangi vidámság ideje.

A hónap második napján a liturgikus év egyik jelentős ünnepét üljük: *Gyertyaszentelő Boldogasszony* ünnepét. Ennek a napnak régi írott forrásaink sokféle nevét tartják számon — értesülünk Bálint Sándor írásaiból. Így a Müncheneri Kódex 1466-ból való kalendáriuma szerint *Szűz Mária tisztulatta* a neve, az Érdy Kódex (1527) hasonló néven, mint *Asszonyunk Mária tisztulata* jelzi ezt az ünnepet. Valóban, az isteni gyermek születése utáni 40. napon Mária a mózesi törvények előírása szerint bemutatta a tisztulási áldozatot a templomban. De az ünnep más neve *Jézus bemutatása* arra utal, hogy ezen a napon mutatták be Jézust szülei mint elsőszülött fiúgyermeküket a templomban. Így eredetileg tartalma szerint az Úr ünnepe ez a nap. Jézus bemutatása a templomban, égi Atyjának való szentelése a gyertyaszentelésnek (megszentelt világosságnak) mai szertartásában jut kifejezésre. Ezt az ünnepet már a magyar kereszténység bölcsőjénél a szabolcsi zsinat 1092-ben a kötelező ünnepek közé emelte.

A 15. század végéről való írott források, például egy 1495-ből való királyi számadáskönyv tudósít arról, hogy február 2-án a király az ünnepi misén megjelent főpapok és országnagyok között szentelt gyertyát osztott szét. Ennek a hagyománynak változatai még a múlt században is éltek egyes városi tanácsokban. Egy 1808. évi kiskunfélegyházi tanácsi határozat előírta, hogyan járuljanak a városi méltóságok az oltárhoz és a pap kezéből átvett égő szentelt gyertyákkal hogyan vonuljanak körmenetben a keresztvívő után. A katolikus hagyomány szerint a szentelt gyertya végigkíséri a hívő embert élete fontos állomásain a keresztelőtől a koporsóig.

Az egyházművészet későgótikus oltárok egész sorát alkotta a Kárpát-medencében, ahol a február 2-i ünnep témáját, Jézus bemutatását láthatjuk sokféle változatban. Felsorolni sem lehet mind, álljon itt az összesség helyett Kassa, Ara-

nyosmarót, Szepesszombat, Szepeshely és Csíkszentimre neve.

Gyertyaszentelő Boldogasszony február 2-i ünnepéhez még az időjósítás hagyománya is fűződik a téli álmát megszakító medvéről, de ez már egészen a tavaszvárás reménykedésében született.

Február 3. Szent Balázs napja, ha nem is volt soha kötelező ünnep, de a szent neve és alakja nagy népszerűségnek örvendett hazánkban a középkor óta. Neve a legrégebb kalendáriumokban is szerepel már és évszázadokon át az igen kedvelt nevek közé tartozott, ami szintén a szent püspök iránti bizalmat tanúsítja. Családnévként is sok változatban él. Az irodalomban újra népszerűsítette Babits Mihály költeménye: *Balázsolás*, és József Attila is emléket állított a névnek *Altató* című versében.

Balázs püspök legendáját az Érdy- és a Debreczeni kódexben olvashatjuk: megmentette egy özvegyasszony kisfiának életét, aki halszállkát nyelt és már fulladozva a halállal küzdött. Később mikor Balázs püspök börtönbe került, a megmenekült gyermek anyja hálából ételt és egy szál gyertyát vitt neki. Ebből alakult a Balázs-napi szentelmény: égő gyertya mellett megáldják a hívőket, hogy elhárítsák Szent Balázs áldásával a torokfájást. A *Balázsjárás* szokása is ehhez a naphoz kötődik, a gyűjtés az iskolamesterek és diákok szűkös anyagi helyzetét volt hivatva feljavítani. A legelső lejegyzett Balázsjárás verse a XVII. századból való és a gyöngyösi ferences zárda könyvtára őrizte meg számunkra. Részleteiben így hangzik:

*„Ma van Szent Balázs napja
régiektől nekünk szokás hagyva
szegény diákoknak járni
házanként kerölni*

*Azért édes asszonyunk
Ne legyen hozzád hiába járásunk
Kérjük érted Istenünket
Segélj sokszor diákokat.*

A Balázsjárás versikéiben gyakran latin kifejezések is előfordulnak, ami a szokás kialakulásában a középkori vándordiákok szerepére utal.

Február 6., a naptár szerint *Szent Dorottya ünnepe*. Főleg a későgótikus művészet tanúsága szerint hazánk egész területén elterjedt, előszámlálni is lehetetlen oltárképeit és faszobrait a Kárpát-medencében. Csak a legjelentősebb álljon itt, a lőcsei Szent Jakab templom freskóiklusa, ahol húsz jelenetet láthatunk Szent Dorottya életéből.

A hónap népszerű ünnepei közé tartozik *Mátyás apostol ünnepe február 24-én*. Tamási Áron népszerűsítette ezt az ünnepet *Jégtörő Mátyás* című regényében. Ehhez a naphoz országsszerte időjárás- és művészettörténetre emlékező regulák fűződnek: a tavaszvárás sóvárgása csillan át ezeken a hiedelmeken.

BOGYAY TAMÁS EMLÉKEZETE

Az Eötvös Kollégium Klubjában tudományos emlékülést tartottak az egy évvel ezelőtt Münchenben elhunyt Bogay Tamásra, a nemzetközi tekintélyű történész- és művészettörténészre emlékező. Bogay Tamás az egykori Eötvös Kollégium tagjaként végezte tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsész karán. Munkásságát többek között Adriányi Gábor (Würzburg), Prokop Mária művészettörténész, valamint Hamza Gábor és Bertényi Iván egyetemi tanárok méltatták. Két évvel ezelőtt a budapesti Eötvös Loránt Tudomány Egyetem Bogay Tamást díszdoktorrá avatta.

45 éves a külföldi magyar cserkészzet

SZÁMVETÉS A MÚLTRÓL – MAI GONDJAINK – KÉSZÜLŐDÉS A JÖVŐRE

Negyvenöt év nagy idő! Érdemes lenne ebben a jubileumi évünkben kicsit megállni és számot vetni magunkkal, a munkánkkal: mit tettünk, mit akartunk, mit sikerült elérnünk? Megfeleltünk-e az annak idején kitűzött feladatoknak, és melyek is voltak azok? Ugyanazok a feladatok várnak-e ránk ma is, vagy változtak az idő folyamán? — Ilyesféle gondolatok motoszkáltak a fejemben hazafelé jövet Svédországból (kb. 20 óra vonatkozás, van idő elgondolkozni). Mennyire tud a mi külföldi magyar cserkészzetünk, a mi európai kerületünk meglehetősen nyújtani minden magyar származásúnak: itt születettnek, anyaországának, vajdaságának, erdélyinek, vegyes házasságból születettnek (ahol egyik szülő nem magyar)? Figyelembe vesszük-e, türelemmel, megértéssel vagyunk-e a háttér-adotta különbözőségekkel, az itt felnövő fiataljaink gondolatvilágával, igényeivel — vagy saját elképzelésünk szerint, „egy kaptafára” akarunk húzni mindent? Ahogy látom, Európaszerte a vajdasági vendégmunkások gyerekei általában megtalálták az utat hozzánk, de (talán a bécsi csapatot kivéve) ez nem így van az erdélyiekkel. Ezért is öröm a svédországi indulás.

Egy másik kérdés: pár évvel ezelőtt nagy megbotránkozást okozott idősebb vezetőink között egy fiatalabbak részéről elhangzott őszinte vélemény, mely szerint a cserkészindulónk szövege *mitlitarista!* Nemrég pedig, egy beszélgetés során előjött a kérdés, *nem vagyunk-e rasszisták*, ha keretmesékben, számháborúinkban folyton a törököt tesszük meg legyőzendő ellenségnek? Tengerentúli csapatainknál ez nyilván

nem probléma (ott néger-kérdés van) — de Európában — ugye, érthető?

Érdemes volna ezt a jubileumi évet felhasználni a számvetésre: mit is jelent a mi magyarságunk, mit és milyen értéket adjunk tovább, hogyan váljanak csapataink mindnyájunk számára igazi magyar otthonná? És ha már itt tartunk, vizsgáljuk meg a többi „kötelességeinket” is. Úgy neveljük-e cserkészeinket, hogy természetes legyen nekik a mellettük élő felebarát, nem csak cserkész, vagy magyar, önzetlen segítése, nem anyagi áldozattal, hanem saját ereje-ideje bevetésével? Vagy próbáljuk-e rávezetni cserkészeinket arra, hogy az egészséges élethez nem csak testi és szellemi, de *lelki fejlődés* is kell, hogy nem elég az, amit iskolai hittanórákon, elsőáldozásra, konfirmációra bemagoltunk?

A kérdéseket lehetne folytatni még. Szeretném ezt a jubileumi évet erre felhasználni: minden csapat vessen számot magával: számára mi a cserkészlet lényege, mit tart a cserkészlet, a magyar cserkészlet értékének, mivel induljunk neki a következő 45 évnek? Tudom, erről a témáról már sokszor beszélünk, csak az az érzésem, hogy sokszor csak felületesen. Szépen tudjuk mondani az általános aranyigazságokat. De cserkészletünk csak akkor lesz igazán cserkészlet, ha őszintén merünk foglalkozni a kérdéssel: tényleg mások vagyunk-e, más akarunk-e mint egy szórakoztató klub? És ha szép szavainkat fedik a tetteink is!

Ilyen gondolatokkal kívánok kedves Mindannyiotoknak nagyon boldog, szerencsés új esztendő!

Jó munkát!

Szeretettel: Réka

A PÁPOK DRÁMAI HELYZETE KELET-EURÓPÁBAN

A Vatikán felszólította a világegyház papságát, támogassák a kelet-európai országokban élő papokat. A támogatás lehet anyagi természetű és személyi segítség is. Megbeszélést tartottak Lengyelországban a Közép-, és Kelet-európai püspökök és egyes országok vatikáni képviselői. A püspökök bemutatták az országokban élő papok helyzetét. Előfordulhat például, hogy lakás hiányában az illető papnak a templom tornyában vagy egy temetői kápolnában kell lakni. Legtöbbször a plébániák egyetlen jövedelemforrása a hívek adománya olyan országokban, ahol hatalmas az infláció. További komoly gond ezekben az országokban a paphiány. Missziós papok segítségét kérték a püspökök országuk számára. Hangsúlyozták azonban, nem lesznek könnyű helyzetben az érkező kiegészítők, hiszen rengeteg tradíció él ezekben az országokban, melyekhez alkalmazkodnia kell a lelképásztornak is. Ezek a hagyományok értékesek, hiszen ezek segítették az egyház ellenállását, a hívők tartásának megőrzését a kommunista időszak alatt. Kiemelték, mennyire fontos a pasztorációs munka, a papi fegyelem, a tanításbeli hűség.

A találkozó előadói voltak többek között: Macharski bíboros (Lengyelország), Takács Nándor magyar, Vojtech Cikrle cseh püspök, Tadeusz Kondrusiewicz orosz püspök, Jan Sokol szlovák püspök, Tempfli József nagyváradi püspök, továbbá a Nevelési Kongregáció s az államtitkárság képviselői. KAP / MK

LEFEJEZETT KRISZTUS-SZOBOR

Mindenszentek napján döbbenet tapasztalhattuk, hogy a Szilágyi Erzsébet fasorban a Krisztus-szobrot „lefejezték”. — írta levelében az Új Ember egyik olvasója. A szobrot a 18. sz. elején (1725?) Rothe Mária budai polgár állíttatta. „Fájdalmas Krisztus” néven volt ismert. (A hagyomány szerint eredetileg a budai vesztőhely közelében állt.) A festett homokkő szobor a fejét tenyerébe hajtó Krisztust ábrázolta: töviskoszorúval, vörös paláttal a vállán, nádszállal a kezében. A barokk stílusú talapzaton kopottas felirat: „Oh ti mindnyájan, kik átmentek az úton, figyelmezzetek és lássátok, ha vagyon-e fájdalom, mint az én fájdalom”. A vandál pusztítás nagy felháborodást keltett a környéken lakókban, akik joggal emlegetik az erkölcs hiányát.

EMLEKEZÉS T. S. ELIOTRA

Harminc évvel ezelőtt, 1965 január 4-én halt meg Londonban az amerikai származású brit költő és drámaíró, Thomas Stearns Eliot.

1888-ban született az Egyesült Államokban (St. Louis). A Sorbonne-on, majd a Harvard egyetemen, azután Németországban, végül Oxfordban tanult. 1915-ben Londonba költözött, ahol folyóiratot szerkesztett, közben versesköteteit jelentette meg. 1948-ban irodalmi Nobel-díjat kapott. 1927-ben felvette a brit állampolgárságot és csatlakozott az anglikán egyházhoz. Önmagát így jellemezte: „angol-katolikus a vallásban, klasszicista az irodalomban, és királypárti a politikában”. Érdeklődése a lírától a dráma felé fordult. 1935-ben írta meg leghíresebb színművét: *‘Gyilkosság a katedrálisban’* címmel, amely a canterbury székesegyházban meggyilkolt Becket Tamás érsek vértanúságáról szól.

REKONVALESZCENCIA

Szekszárd, 1925 Gyertyaszentelő

*Szép téli napsugár! A föld most lombtalan,
de arany;
mint a munkálatlan aranymű.*

*Mária ünnepére ballag
az anyóka
a templomba.
Vén tüdeje issza a harangszót.*

*Ma korábban ébred a lusta
csitri lány.
Este bál...
Dalol, amint harisnyját húzza.*

*A fákat, hogy megint rügyezni fognak
irigylő a kálvária
három sovány keresztje a dombon.*

*A medve is kinéz ma vén odvából.
de visszabúj...
Nagyon is új
ez a bolond boldogság és félős...*

*Mint öreg úr, sétálok a napban,
a ház hosszán
botozván:
rád gondolok s ingó örömeire. (...)*

*Anyóka tipeg bennem is egy Templom
lépcsőjén:
a Remény...
S valami bálba készülök estére?*

Babits Mihály (1883–1941)

REINHOLD STECHER:

A vihar lecsendesítése*

Egy paptestvéreim előtt elhangzott reflexióból, mely a hittantánításban alkalmazható gyermeki elbeszéléssel és a gyermeki nyelvezet spontaneitásával foglalkozott.

Az alábbi élményben volt része egyikünknek egy magasban fekvő völgy falusi iskolájában, ahol a modern idők és a turizmus betörése ellenére a gyerekek még mindig megőriztek valami darabosat, valami ősit a nyelvükben.

A vihar lecsendesítésének történetét csak harapófogóval lehetett kihúzni a kis Arnoldból. Lényegében egy mondatnál többet nemigen mondott.

— Tehát, hogy is volt a vihar a tavon?

— Hát, beszálltak a csónakba...

— Kik?

— Jézus és az apostolok!

— És azután mi történt?

— Aztán a Jézus hátul lefeküdt aludni...

— És azután?

— Aztán jött a szél.

— És tovább?

— Aztán jöttek a hullámok...

— Igen, és?

— Aztán még magasabban jöttek a hullámok.

— És mi történt még, beszélj egy kicsit, Arnold...

— Aztán beloccsantak a hullámok a hajóba!

— És aztán?

— Aztán félték és fölébresztették a Jézust!

— És akkor mit mondott Jézus?

— Akkor a Jézus azt mondta: ti beszariak!

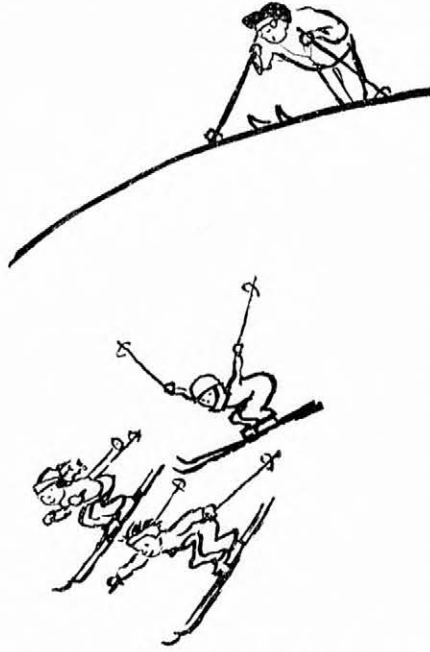
Kérem, kedves testvérek, ne kapkodjatok rémülten levegő után — ebben nem volt semmi istenkáromló. A gyerekeknek arcizmuk sem rándult. Ez az ő hétköznapi és teljesen egyértelmű nyelvük volt. A tanítványok akkori lelkiállapotának tökéletes kifejezéséről volt szó, amit ősidők óta a papírizű szóval: „kicsinyhitűek” szoktunk megnevezni. Ha ezzel a kifejezéssel netán mai embertársunkat illetnénk, bizonyára értetlenül nézne ránk.

*

A Wildspitze alatt élő gyerekek nemigen ismerik a tavak, tengerek hullámain, annál inkább a meredek lejtők buckáit, amelyek bizony úgy tudják dobálni a hegyről lesikló sietőt, mint ahogy a tenger magasba csapó hullámai a hajós lélekvesztőjét. S ez éppen ugyanolyan félelmetes! Elég, ha megtapasztaljuk — ahogyan én is —, milyen az, amikor az említett hegyi falu iskolájának egyik osztálya délután siórán vesz részt, hogyan gyűlnek a 9—10 évesek fegyelmetten tanítójuk köré, aki azután megadja a start jelzést.

Egy szempillantás alatt eltűnnek. Néhányan rögtön korcsolyázó lépésekkel kezdik, mint a nagymenők, a hó porzik mögöttük, a bukósisakok és sapkák alól szőke és fekete copfok lobognak elő színes masnikkal, és a csapat máris letér a gerincen túl a meredélyre, természetesen oda, ahol a figyelmeztető táblák a ne-

béz pályát jelzik. Megállás nélkül száguldanak tovább. Kényelmesen utánuk csúszom. A meredek szakasz tetején lefékezek, és úgy teszek, mint aki a panorámában gyönyörködik —, valójában persze félek. Meredekebb, mint gondoltam. Itt egy esés könnyen válhat az utolsó történetté. Míg 200 méterrel lejjebb az osztály már újra a tanár úr körül gyülekezik, én óvatos, öreguras stílusban kezdek leereszkedni.

Ha most a társaság fölne, és meglátja ódivatú stílusomat, előfordulhat, hogy az egyik tökmag sítójával felmutat, és azt mondja: „Nézétek ott az öreg...-t!” Püspöki méltóságom nem engedi meg, hogy a mondatot végigmondjam. De megint ott van az a bizonyos ominózus szó...

De kedves testvéreim, félre a vihar lecsendesítésével és a meredek lejtővel, és tegyük a kezünket szívünkre — milyen is tulajdonképpen a stílusunk, amellyel mi, keresztények, korunk meredek lejtőinek nekiindulunk? Nem maradunk-e inkább a gerincen, és gyönyörködünk a panorámában: magvas elemzésekben és szelleműs elmélkedésekben, mert félünk a valóságtól, ami nem éppen kockázat nélkül való. Tényleg a bizalom gondatlan korcsolyalépéseivel startolunk? Nem törekszünk-e inkább minden kockázatot kiiktatni? Ez a mentalitás fiatal, öreget egyaránt kísért. Félelmünkkel nem mi magunk vagyunk-e egy-egy esés okozói?

Úgy tűnik, a kis Arnold fordítása nekünk, mai keresztényeknek az életében is tökéletesen találó.

És amikor késő este az íróasztalomnál ülök és a nyitott ablakból kinézek a város fényeire, az éjszakai lokálok rikító villogására, ahol ki-bejárnak azok az emberek, akik kicsit túl sokat akarnak az élettől —, és a magas, öreg házak pisálkoló fényeire, csupa szegényes lakás, ahol öreg nyugdíjasok laknak, akik kicsit túl keveset kaptak az élettől —, és ha tovább gondolom, mennyi szükség, gond, vágy és csöndes remény él ebben a városban —,

és azután hallok a székesegyház órájának ütéseit, tizenegy óra, tizenkét óra, egy óra, az idő nagy kalapácsütései, mely minden sebet begyógyít, az idő, ami mindig itt van és mindig újra kezdődik —,

és ha ekkor, kedves testvérek, újra íróasztalom fölé hajlok, az egyházi papírok, a nyilatkozatok, elemzések és utasítások fölé, és érzem, hogy a lapok és dokumentumok között mindenütt ott zizeg a félelem, a remegés a hatalomért, befolyásért és a tökéletes ellenőrzésért,

TOMKA FERENC: ISTENKERESÉS A MAGYAR IRODALOMBAN. Szent Gellért Egyházi Kiadó, második kiadás, Szeged 1994.

Nem véletlen, hogy a kiadó most második kiadásban adja az olvasóközönség kezébe a nagysikerű, vallásos szemléletű, olvasmányos irodalomtörténeti-értékű összeállítást. Szép kiállítású könyve előszavában a szerző hangszólyozza: — Az irodalom, a költészet hozzátartozik az általános műveltséghez, s amikor a vallás- és Isten-elenes verseket széles körben ismerik és ismertetik, nekünk, keresztényeknek tudnunk kell arról, hogy nagy írónk és költőnk számos alkotása mély istenkeresést olykor mély vallásosságot tükröz.

A jól áttekinthetően szerkesztett könyv anyaga a magyar irodalom, főként a költészet nagyjaival foglalkozik, akiket minden középiskolásnak is ismernie kell és akik a vallás vagy istenkeresés szempontjából is jelentősek. A válogatás az egyes írók Istenhez, valláshoz való viszonyának bemutatásán túl rámutat arra, hogy — amint ez műveikben megfogalmazódik — az emberi lélek mélyén ott van a vágy a teljes igazság, a szeretet, a megértés után: egy végtelen Valaki után, az anyagon túli világ, az örök élet után, ahol a lélek megtalálja, amit egész életében keresett. Amiként Juhász Gyula írta: „Valahol lenni kell egy orgonának, / Melyen majd egyszer befejezhetem / A dallamot, mely itt halálba bányadt / S amely az életem nekem!”

Az irodalomtörténészeknek, kutatóknak, de középiskolásoknak és egyetemistáknak is kezükre járó munka Balassi Bálinttól Radnótiig 21 klasszikusnak számító magyar költőt, íróit emel ki, mely elsősorban érdekes, szép és megrendítő olvasmány, értékét növeli a kötet csaknem felét kitevő gazdag versanyag. Nem csupán mint vallási vonatkozású összeállítás, hanem mint irodalmi válogatás, alkotás is gyönyörködte. Megannyi átörökítendő szellemi értéket mutat fel a költők istenkereséséről. A válogatosság és a rövidség igényéből következően a szerző nem ismerteti az írók-költők teljes életművét. Az összes, a témában jelentősebb vers szövegét sem. Ady és József Attila több szép istenes versének csak a címét kapja az olvasó, mivel kettőjük verseskötetei a legtöbb család könyvespolcán megtalálhatók, a versek címe alapján ki is megtalálhatja a verseket is.

A kiadó nemes vállalkozást támogatott az újramegjelentéssel, hiszen a könyv adatgazdasága és újszerű tárgyalásmódja alapján egyszerre válik az oktatás-tanulás segédeszközévé és irodalmunkban is tájékoztatást nyújt.

Domonkos János (Budapest)

KERESZTÖLTÉS

kövér	béka	tavon	hintáz
árnyék	moccan	akác	ágán
habos	virág	szírom	ezer
csillag	mellett	felhő	fátyol

Weöres Sándor (1913—1989)

a félelem a konfrontációtól, a párbeszédétől és a gondolatoktól —, ha érzem, hogyan kerülünk ki minden bátor lépést, ami a hajnalba vezetne, pedig Jézus szava buzdítana és felhatalmazna rá minket...

akkor néha eszembe jut, hogyan siklottam le a meredek lejtőn, és megkérdezem magamtól, hogy a jelenkor meredélyeivel vajon valóban megbirkózhatunk-e a 20-as évek helyben forduló stílusában, a szeretet és a nagylelkűség egyetlen bátor lendülete nélkül.

És ezekben az órákban megtörténhet ugye megértetek, kedves testvérek —, hogy az egyébként mégis csak helyénvalóbb főpásztori gondolataimban váratlanul előtörlakszik az Údvözítő szavának fanyar fordítása, ahogyan azt a kis Arnold megfogalmazta.

Mint mondtam, be kell vallanom, megtörténhet — de ez kedves testvéreim, természetesen szigorúan maradjon közöttünk...

KÖNYVESPOLC

KERESZTÉNYEK ÉS ZSIDÓK

Egy szakemberekből álló munkacsoport — zsidó tanácsadók közreműködésével — az „Evangelische Kirche in Deutschland“ (EKD) megbízásából, több évi munka eredményeként készítette el és adta közre a „Keresztények és zsidók“ című, tartalmilag a zsidókhöz való viszony teológiai újraértelmezéséről szóló tanulmányt. Első részében a protestáns egyházak és a zsidóság kapcsolatának fejlődéstörténetét vázolja fel a 2. világháborúig napjainkig, második része pedig az eddigi eszmecsereket, valamint a különböző kiadványokban, illetve egyházi állásfoglalásban megnyilatkozó nézetek mérlegét vonja meg. „Jelen tanulmány — írja az Előszóban Martin Kruse püspök, az EKD Tanácsának elnöke — nem állítja magáról, hogy minden lényeges kérdést a teljesség igényével feltárt, vagy meg is oldott volna. Csupán egy lépéssel haladt előre a kijelölt úton. A keresztény teológia annál szabadabban és hálásabban kezelheti zsidó örökségét, minél inkább biztos a maga keresztény önazonosságában. Örül ennek az örökségnek, és nincs szüksége zsidóellenes hangokra“.

A tárgyalt könyv a Keresztény-Zsidó Párbeszéd könyvtára 2. kötet: a Magyar Keresztény-Zsidó Tanács (Budapest) és a Mérég (Bécs-Budapest-München) közös kiadványa. Németből Harmath Anikó fordította. A sorozat felelős szerkesztője Endreffy Zoltán, felelős kiadója Boór János. Első könyvük Reinhard Neudecker SJ tollából 1994-ben látott napvilágot „Az egy Isten sok arca“ címmel. (Sz.)

SZEGÉNYSÉG • GAZDAGSÁG • GAZDÁLKODÁS

A Katolikus Szemle 1994/1—2. számaként a fenti címmel Békés Gellért és Endreffy Zoltán szerkesztésében most jelent meg a Pax Romana múlt év húsvétján Siófokon tartott kongresszusának anyaga. A témát elemző szakelőadások, a kerekasztal-beszélgetésekéről készült beszámolók, bibliai elmélkedések mellett az irodalmi est szövegei is megtalálhatók. (Külön öröm olvasni a jeles erdélyi költő, Kányádi Sándor verseit!)

A gondosan kiállított vaskos kötet, valamint a nyomás alatt lévő következő, az 1994/3—4. számú kötet együttes ára postaköltséggel 20 dollár, vagy 35 DM, illetve 32 sfr.

Hírek — események

A TIME magazin, amely elég hűen tükrözi az amerikai közvélemény hangulatát, II. János Pál pápát választotta az „Év Emberé”-nek. A lap a döntést a katolikus egyházfőnek az emberiség életkörülményeinek jobbításáért tett erőfeszítésével, a pápa karizmatikus egyéniségével indokolta és elismeréssel adózott a Szentatya „Átlépni a reménység küszöbét” című, világszerte nagy visszhangot kiváltó könyvének.

*

Az „Ezredvég” című folyóiratban Pető Gábor Pál „Időszámításunk” című tanulmányában kifogásolja, hogy újabb megint a „Krisztus előtt” és „Krisztus után” formulát használjuk megjelölésre. Talán apróságnak látszik az időszámítás jelölése, de nem árt — amint írja — idejében felfigyelni, „ha még nem késő, bizonyos erők szervezkedésére, amelyek rá akarják kényszeríteni szemléletüket másokra. Ebből elég volt sok éven át”. Hozzáteszi ehhez, hogy nem az elmúlt negyven évre céloz, hanem sok évszázadra. (Értjük! Kár hogy nem árulja el, milyen eseményre gondol, amikor az „időszámításunk előtt” illetve után formát használja! Szerk.)

MAGYAR ETÜDÖK 6. VERS

„Adjonisten szomszédasszony!
Hova megy a szomszédasszony?” —
„Hát ide, aztán oda át,
kéne egy kis honyhíjják.“

Weöres Sándor (1913—1989)

* Az elbeszélés szerzője, Reinhold Stecher innsbrucki megyés püspök Ausztria egyik legnépszerűbb főpásztora. Itt közölt kis írása a „HÉTKÖZNAPI MORZSÁK — ÖRÖK BÖLCSESSÉGEK — Egy püspök derűs emlékezései” című, a Tyrolia Verlagnál megjelent könyv 3. kiadásából való. A bájos illusztrációk is a Szerző rajzai. Magyarra fordította Rabár Eszter és Rabár Zsuzsa. (Széphalom Alapítvány kiadása, Budapest 1993.) Farsangi vidám-komoly olvasmányának szántuk!

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A keresztiség szentségében részesültek 1994-ben: Sveriel Krisztián, február 6-án; — Farkas Karola, április 3-án; — Tandari Roberta, május 5-én; — Gál Andreas, május 15-én; — Tamaskovics Márta, június 6-án; — Major Andrea, június 30-án; — Kiss Júlia, szeptember 25-én; — Gábor Artur, október 16-án; — Pongrácz Júlia, november 27-én; — Turan Culhaogly Deniz Attila, december 4-én; — Haas Melanie Silvia, december 4-én.

Elsőáldozóink: Buza Tünde, Molnár Attila, Farkas Edith, Juhász Csaba.

Bérmáltak: Burány Diana, Deák Dániel, Buza Tünde, Buza Timea, Molnár Attila, Haga Gyula, Szakács Mihály, Gordos Andrea, Tóvári Edit, Erdős József, Simon Anna, Kocsis Beáta, Farkas Edit, Végh András, Juhász Réka, Csipkó Zsuzsanna, Berta Beáta, Farkas Margit, Major Andrea, Gordán Krisztina.

A házasság szentségében részesültek: Schirilla Tamás László — Farkas Edit; Péter Lajos — Pataki Izabella; Sinkovits József — Kissgyörgy Magdolna; Mak Róbert — Deák Anita.

Az örök házába költöztek: Perath Mihályné, Margit; — Heinz Pál; — Pál Istvánné, Mária; — Vitéz Gitta; — Dr. Csermög-Schneidt Ottó, Olga; — Dr. Bien Claudia; — Smuk Franziska; — Tibenszky László; — Thun Mária Clementina; — Kövér Iván; — Cseh Piroska (Sr. Anasztázia).

Alsóőr (Unterwart, Burgenland): Szentségi házasságot kötöttek Seper János és Prti Katalin, augusztus 20-án; — Szabó Tamás és Liszt Claudia; — Kúh Werner és Brotschneider Manuela, szül. Seper, november 20-án.

Halottaink: Dreschler József, 90 évesen, március 28-án hunyt el; — Seper János, aki majd négy évtizeden át „Céhmeisterünk“, vagyis sekrestyés-harangozónk volt, szintén az örök házába költözött. — Június 27-én temették Szabó Árpádot, 82 éves korában, illetve 92 éves korában, december 28-án Moór Teréziát, a Burgenlandi Magyar Kulturális Egyesület első elnökének édesanyját.

NÉMETORSZÁG

Essen: Keresztelés: Október 30-án, Mühlheimben, a St. Marien Hospital kápolnájában tartott magyar szentmisén, a szent keresztiségben részesült Dénes Christopher Benjamin, dr. D. Igor George és dr. Ádám Aranka gyermeke. Isten áldása kísérik a gyermek életét.

Halálozás: November 25-én temették Essenben Korpás Attiláné szül. Michnay Zsuzsannát. Élt 47 évet. Gyászolja férje és két leánya. December 5-én temették Dinslakenben özv. Gall Sándorné szül. Hetényi Katalint. Élt 65 évet. Gyászolja fia és annak családja, valamint testvérei Magyarországon és Ausztráliában. Nyugodjanak békében!

München: Keresztelés: A szentkeresztiségben részesültek Varga Patrick David, V. István és Judit kisfia december 11-én és Szántay Marianne Charlotte, Sz. Lajos és Marianne kis-

C SERKÉSZHÍREK

A berni cserkészek ünnepélyes keretek között emlékeztek meg csapatuk 20. éves fennállásáról. A jóslikerült ünnepélyre eljöttek a zürichi és a bázelei vezetők is. Gratulálunk a bernieknek eddigi jó munkájukhoz és kívánjuk, ezután, ha lehet, még jobban menjen minden.

Két helyen történt csapatparancsnok változás: A müncheni fiúcsapatot Boór Istvántól

IN MEMORIAM

Dr. P. Veremund Hochreiter egy évvel ezelőt, 1994 február 25-én — csak most ér el hozzánk a hír — a Kereszties Növérké Wels-i kórházában elhunyt. Hamvait március 4-én helyezték örök nyugalomra a Kremsmünster-i Bazilika kriptájában. Péter Veremund hosszú időn át, 1966 és 1992 között a máricelli kegyhely lelki vezetőjeként, mint superior végezte feladatát. Nekünk, magyaroknak feltétlen barátunk volt, mindig szívesen hangszólította, hogy Máriacell ősidők óta a Magna Domina Hungarorum, a Magyarok Nagyaszonnyának is szentélye. Mindszenty bíboros iránt nagy tisztelettel viseltetett, az ő révén kerültek a hercegprímás hamvai a Szent László kápolna kriptájába; a Mindszenty Emlékmúzeum Máriacellbe való át-helyezése is jórészen az ő fáradságos buzgalkodásának eredménye. De mindennél jellemzőbb, hogy Mindszenty máriacelli márvány sírkövére az általa javasolt és írt szép latin felirat került: „Vixit et vivit Pannoniae Sacrae“ — értelemszerű fordításban: „Élt és élni fog a Szent Magyarországiért“. (Sz-i)

leánya december 26-án a Damenstift templomban.

Halottunk Suhajda Magdolna, 84. évében, november 9-én Obersdorfban. Mayer-Marosi Emiliát, 83. évében, december 14-én a Neuer Perlacher Südfriedhofban temették.

Münster-Handorf: Keresztelés: Tökés Juliana, T. Attila és Zita kisleánya, december 24-én a hageni Szent József kápolnájában a keresztiség szentségében részesült. Kívánjuk neki a jó Isten áldását.

Stuttgart: Ludwigsburg: Az örök házába költözött: Dr. Barcsay Andrásné szül. Weissenbach Jeanette, életének 82. évében, december 14-én, Ludwigsburgban a szentségekkel megerősítve, Isten akaratában megnyugodva hunyt el. Hamvasztása december 19-én volt Ludwigsburgban.

SVAJC

Lausanne: Halálozás: de Dajkovich Melitta a Lausanne-i kórházban, '94 december 28-án, hosszas betegeskedés után, lélekben fölkeszülve visszaadta lelkét Teremtőjének. — Borner Pálné Zsófia éltesebbek otthonában 1995 január 7-én vissza adta nemes lelkét Teremtőjének. Az öröklétség útjára példaadó módon, szépen előkészült. Hosszú betegsége után felerősödve, lelkiileg megújulva fogadta a szent Úravalót, benne Jézussal találkozott az örök-kévalóságban. Példaadó hívő és magyar volt, aki nagyon sokat segített az 56-ban menekült magyarokon is. A jó Isten jutalmazza őt — és adjon mindkét elhunytak örök békességet, a visszamaradottaknak pedig sok türelmet és megnyugvást.

1994 július 16-án a házasság szentségét szolgáltatták ki egymásnak Nyiregyháza a görög-katolikus templomban ugyancsak a gör. kat. szertartás szerint Nagy Ervin és Kereszties Judit. A házasságkötés szertartását Kereszties Szilárd, görög katolikus püspök, az asszony nagybácsija végezte. Sok boldogságot kívánunk nekik, akik most mindketten már Genfkantoni lakosok.

Zürich: Keresztelések: Szabó Natalie, ifj. Sz. István és Gallo Teresia leánya; — Bogaromi Franciska, B. György és Sallai Erika leánya; — Chaparro Andrea Marianna, Ch. Orlando és Polényi Marianna leánya; — Dobszay Attila János, D. Levente és Schaufelberger Dorothea fia; — Rekeci Claudia, R. Károly és Balogh Éva leánya. Növekedjenek kedvességben Isten és az emberek előtt!

Házasságkötés: Dobszay Levente János és Schaufelberger Dorothea; — Strúby Heinz Alfred és Tóth Zsuzsanna Mária; — Hadobás József István és Hegedüs Ágnes; — Quinodoz Didier és Szalay Ildikó. Sok boldogságot kívánunk a házasoknak!

Az örök házába költöztek: Hajnós Eleonóra; Kiss Aranka; Salgovszky Imre; Bíró Sarolta; Péchy Klára; Bata Mária; Dax Marianna; Farkas Hermina; Varga Gyula; Kerner Olga; Bartos Károly; Hajnós László; Seres Arthur; Lamoth Klára; Koszta Gergely; Bencze Pál; Magyar Róbert; Szepesi Mária. R. I. P.

Kulcsár Zsolt vette át. A frankfurti csapat vezetése pedig „családban marad“: Kori után Klement Nándi az új parancsnok. A nyáron mindkét új parancsnok Filmore-ban volt és sikeresen elvégezte a tiszti tábort. Gratulálunk és sok sikert kívánunk a munkájukhoz!

*

Még egy változás: a bécsi újhelyi raj megszünt önálló lenni és ismét a bécsi csapat kötelékében dolgozik.

*

1994 szomorú évünk volt: gyors egymásutánban vesztettünk el három olyan aktív vezetőt, akit mindnyájan ismertünk és szerettünk: Rottár Viktor bá (Bochum), Némethy Gyurka bá (USA) és Kiss Mihály bá (Linz) hazamentek. Tudásuk, lelkesedésük, segítőkészségük, baráti szeretetük nagyon fog hiányozni mindnyájunknak.

*

Vezetőképző- és Jubileumi tábor (85 éves a magyar cserkészlet, 45 éves a külföldi magyar cserkészlet). Nagy fába vágtuk a fejszénket, nem lesz könnyű feladat mindent úgy megszervezni, ahogy tervezzük: kezdjük a VK-táborokkal, ezeket folytatjuk egy rövidebb, négynapos JUBI-val, közben pedig már a VK-táborok alatt, elindul az egyhetes öregcserkész-, vízi- és rover-tábor is! Szerencse, hogy nyárra már készen áll a cserkészházunk, így a kiscserkészeknek is lesz megfelelő elhelyezéskor. A házépítést különben kalákában oldották/oldják meg vezetők, roverek, öregcserkészek, cserkészszülők: úgy megy minden, mint a karika-csapás. Szinte hihetetlen, mennyi áldozat és önzetlen munka fekszik benne! A cserkészház-avatást is a Jubileumi tábor végére tervezzük (Réka)

SZÉKHÁZAVATÁS

December 14-én avatták fel a Mindszenty Alapítvány budapesti székházát az alapítvány elnöke, Habsburg Mihály főherceg és a megjelentek sorában a magyar püspöki kar számos tagja jelenlétében. A házi kápolnát Paskai László bíboros, érsek-prímás áldotta meg. Ebből az alkalomból a Magyar Nemzet hosszabb interjút készített P. Szőke Jánossal, aki ugyancsak tagja az alapítványnak és posztulátora Mindszenty hercegprímás szenttéavatásának. Péter Szőke a „Kapu” című folyóiratnak is nyilatkozott.

OLVASÓI LEVÉL

Szomorú szívvel olvastam Ambrus Szaniszló elhunytáról szóló közlésüket. Fájó szívvel vettem tudomásul, hogy itt hagyott bennünket. Az elmúlt 8—10 esztendőben többször meglátogattam őt frankfurti otthonában. Nagy szeretettel kísérté családunk, gyermekeink életét. A vele való hosszas beszélgetés mindig új erőforrás volt számomra. Az elmúlt év júliusában is voltam nála. Már nem tudott kikísérni lakása ajtajáig. Elgyengült lábai nem tették ezt lehetővé. Legutoljára temetése napján próbáltam telefonon elérni — nem tudva haláláról —, mert másnap szerettem volna meglátogatni. Csak az újabb telefon próbálkozásomra értesültem hűgától a szomorú hírről.

Igy aztán az Életünk-ben olvasott cikket, hírközlést olyan értelemben olvastam szomorúan, hogy a magyar emigráció egyik legértékesebb emberéről még sokkal-sokkal többet is kéne mondani. Mint a bauschlotti és kastli iskola egykori tanárára emlékezem. Sok éves működésem ideje alatt igazgatók sora váltotta egymást. Végigéltem küzdelmeiket, harcaikat pozitív és negatív oldalakkal. Mindegyiket új ideák, törekvések vezették. Szaniszló volt az egyetlen, akinek minden tétét, gondolatát, döntését egyetlen szempont irányította: a mérbetetlen szeretet a köréje gyülekezett gyermekek iránt. Szentanija voltam a hétköznapi hűtetteinek, amikor a nehéz, nyomorúságos időkben gyakran nem tudta, hogy másnap lesz-e kenyér az asztalon. Végtelen szeretettel mindent megorganizált. Internátusa tele volt szülők nélküli 56-os diákokkal. Tanuláson kívül gondot viselt a szükséges ruházatukra, szüneti időben a megfelelő elhelyezésükre családoknál, belga nyaraltató lehetőségekben, stb. Hihetetlen gondokkal küzdött gyakran, de ezt soha senki nem érezte, nem látta rajta. S ha a gyermekek között lehetett, csak mosolyogni tudott.

Egyetlen igazgatója volt a magyar iskolának, aki nem csak képletesen, de valószínűleg vérevel is áldozatot hozott az iskoláért. 1957 tavaszán tanári gyűlésünkről hívták ki s az irodájában egy felbőszült bonfitárs leütötte. Nagy vágas érte homlokát, dőlt belőle a vér. Megrémült, kétségbeesett kollégáimmal álltuk őt körül, próbálva megállítani a vérzést, míg Pforzheimből megérkezik a mentőautó. S mikor a bíróság később hivatalból felkérte a tettes feljelentésére, a megbocsájtás jegyében Szaniszló atya erre nem volt hajlandó.

Hosszan és sokat lehetne még Ambrus Szaniszlóról írni. Jómagam nem vagyok a tollforgatás embere, de még sokan vannak közöttünk, akik elevenen emlékeznek rá, s úgy érzem méltó lenne, ha az Életünk hasábjain még adódna róla szó. Úgy érzem, ha Szaniszló a nehéz időkben nem tekintette volna az iskola sor-

sát a sajátjének, talán már akkor fel is oszlott volna az emigráció egyik legfontosabb intézménye.

No, elnézést kérek „öregasszonyos” csevegésemért. De krónika-írás öregek és szentanuk emlékezete nélkül alig lehetséges.

Tegernheim, 1994 december.

Éva néni (Kölczé Ferencné)

KÖSZÜNTŐ VERS

Ahány cserép-sor a teifn kedves sógorasszony, hozzátok a gólya annyi kisgyermeket hozzon. Csak legyen mind egészséges apjával-anyjával, s áldja meg az Isten őket cserépes tanyájával.

Erős legyen a kisfiú, szép legyen a kislány, okos legyen mindakettő, egy se legyen hívány. Le ne verje soha őket az élet viharja, tartsa vígan a jó szülők összefogott karja.

Férjen el mind egymásmellett mint cserép a lécen, üdőfára ne szoruljon, szép szöböl is értsen. Unokái unokáit lássa valamennyi! ... Most egyebet nem kívánok — Elég is tán ennyi.

Erdélyi József (1897—1978)

POLITIKAI ERŐSZAK ÁLDOZATAI SZLOVÉNIÁBAN

Könyv jelent meg, „A mártíromság pálmái” címmel Szlovéniában. A dokumentáció 237 pap, seminarista, szerzetes sorsát mutatja be, akik 1940—1962 között a politikai erőszak áldozataivá váltak. A könyv ismertetése kapcsán Alojzij Sustar érsek elmondta, hogy a könyv szereplőinek nagy része személyes ismerőse volt. A bemutatott személyek többsége a kommunista egyházüldözés áldozata volt, szó esik azonban a szerb csetnyikek s a horvát usztasák áldozatairól is. Ezek az emberek részesei a szlovén történelem nagy tragédiáinak, a könyv célja az emléküik előtt való tisztelgés és tanúságtétel a múltól. KAP

MAGYAR FŐISKOLÁT VÉGZETEK TOVÁBBKÉPZÉSÉÉRT

A Szabad Európa Rádió magyar orszátlának néhány volt munkatársa — bajor barátokkal közösen — Münchenben társaságot alapított azzal a céllal, hogy frissen végzett magyar diplomásokat hozzásegítsenek nyugati hospitálás-hoz, kapcsolatok kiépítéséhez tudományos érdeklődésük különféle területén. A SZER volt munkatársai, akik a múltban a rádió hullámain igyekeztek Európát közelebb hozni a magyarokhoz, úgy gondolják, mindent el kell követniük, hogy most a magyarokat hozzá közelebb Európához.

Ennek megvalósítása érdekében szellemi vendéglátókat keresnek Nyugaton: olyan szakembereket, akik hajlandók legalább egy hónapra magukhoz venni Magyarországon végzett diplomásokat, hogy bevezessék őket szakmájuk nyugati gyakorlásának módozataiba és egyúttal lehetővé tegyék számukra a közelebbi ismerkedést a régóta működő demokrácia mindennapjaival. Mindez nem ról rájuk anyagi terheket, mivel a fiatal diplomások kiutazásával kapcsolatos kiadásokat az újonnan alapított társaság a Förderkreis für ungarische Hochschulabsolventen e.V. fedezné. A társaságot törvényesen bejegyezték.

Az összegetek a „Förderkreis” tagdíjak (évi 300 DM, vagy ennek megfelelő más valuta), illetve adományok útján kívánja előteremteni. Nyilvánvaló, hogy minél nagyobb a taglétszám, annál több fiatal magyar diplomásnak nyílik majd lehetősége nyugati tartózkodásra. Az alapítók szeretettel várnak mindenkit, aki céljukkal egyetért, lépjen be a társaságba.

Jelentkezni lehet a „Förderkreis für ungarische Hochschulabsolventen e.V.” titkárnál, Vincke Andrásnál. Címe: Wartburgplatz 8, D-80804 München. Tel.: (0049/89) 3 61 21 20, vagy egyszerűen a DRESDNER BANK München, Kto.-Nr. 582 288 900, BLZ 700 800 00 számlára törtenő átutalással.

VALLÁSI MŰSOROK AZ OSZTRÁK TV-BEN

Az osztrák televízió műsorstruktúrájában a vallási műsorok nagyobb teret kapnak. Eddigi programjait: *A keresztény ember ma*; *Az íge üzenete*; *A víziók*; *Tájékoztató* — adásának időtartama nem változott, viszont vetítésük időpontja kedvezőbb lett. Néhányat fő műsoridőben sugároznak. Reménykeltő az is, hogy az aktuális dokumentum-műsorok számát növelték, az eddigi évi tizenkettőből tizenhétre.

Struktúrájában is átszervezték a televíziót. A vallási műsorok az új rendszerben kedvezőbb helyet kaptak. Négy főosztályt alakítottak ki: információt, tudomány, sport, kultúra. Ezeket belül hoztak létre alosztályokat, így vált a vallási szerkesztőség is önálló egységgé a kulturális főosztályon belül. Az önállóság saját költségvetést és személyzeti politikát jelent. A kultúrával való kapcsolat pedig új program-lehetőségeket kínál. *KAP*

Kinek hol fáj, ott tapogatója; ahol viszik, ott vakarja.

Pázmány

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Schmid Ágnes és Gerendai Béla. Köszönjük a „Jézus születési éve” című tanulmányt, amelyet Schmid Ágnes beküldött. Ilyen terjedelmű cikket lapunk helyhiánya miatt nem hoz, terjedelme szerint folyóiratba való. Szakfolyóiratnál is biztosan szívesen fogadják.

Szirmai Endre professzor, Stuttgart. A szerkesztőségünkbe küldött „Szirmai Károly - bibliográfia” mindkét példányát köszönjük. Irodalmároknak bizonyára jó forrásmunkaként szolgál a jövőben.

FORDÍTÓIRODA PEPERKORN ÉS TÁRSA

Diószeghy Tibor nyomdokaiba lépve megnyitottuk fordítói irodánkat. Hiteles fordítások minden nyelven!
Gyorsan - olcsón - megbízhatóan!
Teszteljen le bennünket! Cím: D-41462 Neuss, Daimlerstr. 54. ☎ 02131/54 27 10. Fax: 02130 / 95 93 70.

Minden lapunkban ismertett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:

**KUPA, Distelfinkweg 21,
D-81249 MÜNCHEN.**

Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt a hagyományos frankfurti

MAGYAR BALRA ÉS TÁNCÁZRA

melyet

1995 február 11-én, szombaton este a HÖCHST AG JAHRHUNDERTHALLE

Kasino termeiben tartunk meg. Hangulatos tánczene, tombola! Teremnyitás: 19.30 órakor. Felvilágosítás: Hétfőtől—péntekig 9—12 óráig. a (0 69) 61 21 66 telefonszámon.

A Frankfurti Magyar Egyházközség — Báln rendezőség. —

MAGYAR VIDEÓK 30.— DM-től, ADÁMFI,
Pf. 29, D-52001 Aachen, ☎ Fax (0241) 17 33 55.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE TÁVLATBÓL

a Mérleg Bécs-Budapest-München kiadásában. 184 old., 4 térréppel, kartonkötésben. Ára 15.50 DM + portó. Megrendelhető a KUPA, Distelfinkweg 21, D-81249 München címén. Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József:

VIRÁGOSKÖNYVEM PASZJÁNSZ

- Színes riportok a természetből - 64 old.
- Csevegések, játékok, napló (1945-46) 172 oldal.

MŰHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM (bankjegyben).

Megrendelhet a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81295 München.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BORO, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcson áraktól. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

BEATRIX PANZIO! H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.: 2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója” díjat nyert családias szállóinkban, zöldövezetben, de közel a központhoz. Program szervezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal — féláron!

Badacsony egyik legszebb helyén, természetvédelmi területen, 93-ban felújított nyaraló kis kerttel, szőlővel, igényesnek eladó. Érdeklődni: ☎ (D) 071 54 / 276 14.

Magyar anyanyelvű, nemdohányzó, rendezett erkölcsi és anyagi körülmények között élő 50 év körüli, kultúrált társat keres, aki komoly szándékkal ösztönös és tartós kapcsolatra vágyik. Én 45 éves, 180/52, egyedülálló, barna hajú, 17 éves fiammal Münchenben élő és dolgozó hölgy vagyok. Szeretem a klasszikus zenét, a természetet, a nyugodt családi kört. Ha szónok érdeklődésű férfi fényképes válaszát „Magyar” jellegre a kiadóra várom.

Berlinben élő (kb. 3 éve), 25/168/70, szőkés, kékszemű vajdasági fiú (menekült), megismerkedne egy 20—25 év közötti fiatal nővel. Gyermekek nem akadály, házasság lehetséges! „Kettesben könnyebb” jellegre, vagy címemre: Haska Zoltán, Möckernstr. 120, D-10963 Berlin.

Badacsonyan új, kétszintes családi ház — 150 m², 7 szoba + mellékhelyiségek, 2000 m² terület szőlővel, kerttel, igényesnek eladó! Kitalálás a hegyre és tóra Érdeklődni: Boa József, H-8372 Cserszegtomaj.

Kivételes ajánlat hazatelepülőknek, gazdálkodni szándékozóknak vagy pihenni vágyóknak. Dél-Alföldi, termálvízes mellett, természetvédelmi terület közelében 1200 m²-es telken, 150 m², 10 helyiséges családlakás gazdálkodásra, ipari tevékenységre alkalmas gazdasági épületekkel eladó, elcserezhető, életjáradékra váltható, illetőleg közös vállalkozásba hozható! Komoly szándék esetén biztos megállapodás. Hívjon! ☎ (D) 06 71 / 7 18 41 vagy (H) 0036 1 1374 731.

Kulturált, magyar származású, német állampolgár, 37/178/77, a kölni Ford üzem autószerelője, megismerkedne házasság céljából csinos hölgygel. Fényképes leveleket várok! Címem: Gabriel Dorner, In der Taufe 2, (D) 51427 Bergisch Gladbach.

Jó megjelenésű férfi, 182/80/50, megismerkedne jómódu, művelt, komoly, 35—40 év közötti családaltalan nővel. Fényképes válaszát „Házasság” jellegre a kiadóra kérem.

Párját keresi Svájcban, vagy Dél-Németországban, karcsú, 49 éves, nemdohányzó, alkalmazkodó, gyermektelen, budapesti privátkertész hölgy. „Márciusi találkozás” jellegre a kiadóra.

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye
a hagyományos müncheni

MAGYAR BAL.

Az eddigi nagyszerű keretek között
1995. február 4-én, szombaton,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeparkplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegezzék elő a naptárba!

A báln rendezőség.

MAGYAR ÉTELKÜLÖNLÉGESEK!
Kicsiben és nagyban
SABATINI COMESTIBLES BERN volt Páncél
CH-3047 Bremgarten / Bern, Landlistrasse 6.
Tel.: 031 301 63 73 Fax: 031 302 91 45.
HÁZHOZZÁLLÍTÁS — KÜLDÉS
Fűszerpaprika orig. csomagolásban * magyar kolbász és szalámi * kockatészta, tarhonya, csalamádé, almapprika * akácmez, meggy stb.
VÁRJUK MEGRENDELÉSÜKET!
Vásárlás: Weissbühlbahnhof Güterschuppen,
Südbahnstr. 14 b. Nyitva: naponta 15—17 óráig. Tel.: 031 371 86 21.

„T É T É N Y” Ungarische Spezialitäten
Kreitmaystr. 26 • 80335 München
Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Villányi rizling	8.95
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Csersznyeapálinka	25.50
Vilmos körteapálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Hungaria brut	12.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával nagy	11.—
Májas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Teperő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—

● Üvegárut nem szállítunk! ●

APOLLO DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözéskor, bútorrakozás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.
Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!
APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75
Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztész László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Árpádházi Szent Erzsébet élete (videokazetta magyarul, 40 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zárókönyv (dr. Szabó József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, (színes zománclévény) 3.— DM
Szállítással + portó költséget számítunk.
Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
ELETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK D-80336 München.

MAGYAR PENZIO, DINO (Lugano közelében). ☎ (CH) 0041 91 91 39 79.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor, a Német Lovagrend, Árpádházi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche). A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra.
Hegyi György lelkész

* FIGYELEM! HELYVÁLTOZÁS! *
GRÁCBAN, a hónap első vasárnapja kivételével minden vasár- és ünnepnap, 10 órakor új helyen, a Welsche-templomban (Griesplatz) tartunk szentmisét, melyre a Grácban és Stájerországban élő, valamint az idelátogató magyarokat szeretettel hívja és várja
P. Nyers János lelkész

PÁRISBAN minden vasárnap 11 órakor: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, 75010. Metro: République és Jacques Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap 10.15 órakor, a Szent Antal templom alagsorában, Minervastr. 60. Vízauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30 órakor a Damenstift-templomban.
Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4. vasárnapján, 10.00 órakor a Rossacker-kápolnában.
Fehér István s. lelkész
Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyházmegyében mindenütt havonta egyszer. Első vasárnap: HAGENBEN 10.30 órakor a St. Josef Hospital kápolnájában MENDENBEN 15.30 órakor a Heilige Kreuz templomban (Battenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCKBEN 11.00 órakor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr. Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órakor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str. 9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00 órakor a Ferencesek templomában Hörsterplatz. MARLBAN és ARNSBERGBEN külön megbeszélés szerint. Misszióink telefonszáma: (0251) 32 65 01, Bagossy atya.

FRANKFURT-Rödelhimben, a hónap 2. és 4. vasárnapján, 15.30 órakor, a St. Raphael templomban, Ludwig-Landmann-Str. 365.

MAINZBAN a hónap 1. vasárnapján, 12.15 órakor az Olasz Misszió templomában, Emmenranstr. 15.

WIESBADENBEN a hónap 2. vasárnapján 10.30 órakor az Olasz Misszió kápolnájában, Platter Str. 5.

DARMSTADTBAN a hónap 4. vasárnapján, 10.45 órakor Griesheimban a Szt. Kereszt templomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

GIESSENBEN a hónap 3. vasárnapján, 10.30 órakor, a Szt József kórház kápolnájában, Liebigstr. 24. Takács Pál plébános

BURGENLAND ÖRVIDÉK
Unterwart, Alsóörött: minden vasár- és ünnepnapon 8.00 és 9.15 órakor.

Oberwart, Felsőörött: az allemplomban 10.15. Oberpullendorf, Felsőpulyán: a Szent Ferenc templomban 8.45 órakor.

Mittelpullendorf, Középpulyán: 10.00 órakor. Siget i. d. Wart, Örszigeten: karácsony, húsvét, pünkösöd és Szent László napja utáni vasárnapon, 10.15 órakor.

A hírs búcsújáróhelyen Boldogasszonyban (Frauenkirchen): augusztus 15-én, 12 órakor.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító vállalat fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 • 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Kedaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 • 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und
nach Überser mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúls légipostával DM 40.—

Lapzártá minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgironum München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 1mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstraße 88 • 80995 München.

Belagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkenkéntünkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgironum München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Úzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 százalék kedvezmény.	
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 százalék kedvezmény.	
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e,	
be f i z e t v e l	

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél:
Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126,
Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:
„E L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekkeket. Itt egyenként beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Megjelent!

Megjelent!

LOURDES-i csodák és gyógyulások. Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyultal. (Videokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL). Ára: 40.— DM. Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGEÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is. 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14
Tel.: (0211) 44 22 40. Fax.: (0211) 44 28 16.